

Wydział Nauk Historycznych
ARCHEOLOGIA

PROGRAM STUDIÓW

studia pierwszego stopnia
LICENCJAT ARCHEOLOGII

rok akademicki 2013–2014

Program studiów

Ogólna charakterystyka studiów	
Wydział prowadzący kierunek studiów:	Wydział Nauk Historycznych
Kierunek studiów: <i>(nazwa kierunku musi być adekwatna do zawartości programu kształcenia a zwłaszcza do zakładanych efektów kształcenia)</i>	Archeologia
Poziom kształcenia: <i>(studia pierwszego, drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie)</i>	Studia pierwszego stopnia
Profil kształcenia: <i>(ogólnoakademicki, praktyczny)</i>	Ogólnoakademicki
Umiejscowienie kierunku w obszarze (obszarach) kształcenia:	Nauki humanistyczne
Forma studiów: <i>(studia stacjonarne, studia niestacjonarne)</i>	Studia stacjonarne
Liczba semestrów:	6 (sześć)
Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów:	180
Łączna liczba godzin dydaktycznych:	2250
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:	Licencjat archeologii
Specjalność:	
Ogólne cele kształcenia oraz możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów kierunku:	Podstawowym celem kształcenia studenta na kierunku archeologia jest przygotowanie go do odkrywania „ukrytego w archiwum Ziemi” dziedzictwa kulturowego, a tym samym uświadomienia mu walorów estetycznych i kulturowych tego, jak żył i co osiągnął w dawnych czasach człowiek. Dzięki temu absolwent przyczyni się do kształtowania społecznych i instytucjonalnych podstaw (w tym norm i działań) chroniących dziedzictwo kulturowe przed bezpowrotnym zniszczeniem. W efekcie będzie odgrywał pozytywną rolę w zwiększaniu intelektualnego i kulturowego rozwoju społeczeństwa, w którym funkcjonuje. Student otrzyma niezbędną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, które pozwolą mu na wypełnienie wspomnianej roli. Poza tym będzie posiadał wiedzę pozwalającą korzystać z najnowszych osiągnięć archeologii. Z tych powodów studenci archeologii w UMK otrzymają szeroką ofertę kształcenia nie tylko w zakresie humanistyki, ale i obszarów nauk współpracujących, a ich umiejętności będą kształtowane przez wybór unikatowych w skali kraju profili kształcenia. W związku z tym absolwenci zdobędą podstawy do zatrudnienia w instytucjach naukowych, placówkach muzealnych ponadregionalnych i regionalnych, instytucjach zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego i propagujących jego wartości.

Wskazanie związku programu kształcenia z misją i strategią UMK:	W „Strategii rozwoju UMK na lata 2011–2020” w obszarze kształcenia, realizuje cele: 2.1.1., 2.1.4., 2.2.2., 2.3.1., 2.3.2.
Wskazanie, czy w procesie definiowania efektów kształcenia oraz w procesie przygotowania i udoskonalania programu studiów uwzględniono opinie interesariuszy, w tym w szczególności studentów, absolwentów, pracodawców:	Tak, treści kształcenia są efektem między innymi opinii studentów archeologii oraz środowiska zawodowego archeologów, a także szczególnych oczekiwań pracodawców wobec absolwentów studiów wyższych.
Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata) – zwłaszcza w przypadku studiów drugiego stopnia:	Wyniki postępowania rekrutacyjnego.

Moduły kształcenia wraz z zakładanymi efektami kształcenia

Moduły kształcenia	Przedmioty	Liczba punktów ECTS	Charakter zajęć obligatoryjny/fakultatywny	Zakładane efekty kształcenia	Sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta
<p align="center">MK I Propedeutyka archeologii</p>	<p align="center">Wstęp do archeologii</p>	<p align="center">4</p>	<p align="center">obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i terminologie stosowane w archeologii (K_W02); – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych (K_W03); – ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi (K_W05); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii (K_W07); – zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa (K_W11). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla archeologii (K_U02); – potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla archeologii (K_U04); – potrafi rozpoznawać różne rodzaje wytworów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpre- 	<p>Obecność na zajęciach; referat; sprawdzian pisemny; egzamin pisemny.</p>

				<p>tację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – potrafi prawidłowo określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – rozumie rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących w kształtowaniu więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym (K_K08); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	
<p>MK II Historia i metodologia archeologii</p>	<p>Historia i teoria archeologii</p>	<p>3,5</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową, uporządkowaną wiedzę o miejscu archeologii w systemie nauk humanistycznych (K_W01); – zna historię myśli archeologicznej i rozumie jej powiązania z nurtami filozoficznymi, wie czym jest naturalizm i antynaturalizm (K_W03); – wie o zależnościach między teorią a praktyką badań archeologicznych i ich wpływie na wytwarzaną wiedzę o przeszłości (K_W06). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi zdefiniować główne etapy rozwoju myśli archeologicznej i wyznaczyć kryteria podziału na okres przedteoretyczny i teoretyczny w historii myśli archeologicznej, ma opanowaną umiejętność krytycznego odczytywania tekstów archeologicznych, potrafi określić założenia teoretyczne/metodologiczne tych tekstów (K_U04); – posiada umiejętności przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim, dotyczących zagadnień z wykorzystaniem ujęć teoretycznych różnych autorów (K_U06). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; praca w zespołach: zespołowe przygotowanie prezentacji poglądów (według wybranej literatury), koreferat (zespołowy), podsumowanie dyskusji; pisemna praca domowa/esej (indywidualnie); egzamin pisemny.</p>

				<ul style="list-style-type: none"> – potrafi współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role (K_K02); – potrafi określić priorytety służące realizacji określonego zadania, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z uprawianiem archeologii (K_K03); – ma świadomość zależności badań archeologicznych od podstaw teoretyczno-metodologicznych, potrafi samodzielnie aplikować świadomie wybrane podstawy teoretyczne w celu wyjaśniania zjawisk z przeszłości (K_K07). 	
<p align="center">MK II Historia i metodologia archeologii</p>	Antropologia kulturowa	2,5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna rodzaje organizacji etapu przedpaństwowego (grupa lokalna, plemię, wodzostwo) oraz rodzaje stratyfikacji społecznej (K_W02); – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych (K_W03); – posiada wiedzę o różnych rodzajach organizacji, bractw i stowarzyszeń o charakterze ponad-etnicznym (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umie przedstawić różne poglądy na temat organizacji społeczeństw pierwotnych (K_U01); – umie rozróżnić systemy pokrewieństwa, zdefiniować pojęcia proto-państwa i pierwsze państwa, scharakteryzować sytuację, podboju i kolonizacji (K_U04); – rozumie możliwości genetyki w interpretacji historii kontaktów etnicznych (K_U14). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie złożoność społeczności ludzkich i potrafi ująć je w perspektywie historycznej oraz możliwości i ograniczenia poznawcze paleodemografii (K_K08). 	Obecność na zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; sprawdzian pisemny.
<p align="center">MK III Metodyka badań</p>	Metody i dokumentacja archeologicznych badań terenowych	5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe pojęcia i terminologię z zakresu archeologii (K_W02); – ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z dziedzinami i dyscyplinami naukowymi z obszaru nauk humanistycznych i przyrodniczych (K_W05); – zna podstawowe inwazyjne i nieinwazyjne metody 	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja; pisemna praca domowa; wykonanie dokumentacji rysunkowej; sprawdzian umiejętności praktycz-

			<p>badawcze, specyfikę badań archeologicznych, ze szczególnym wskazaniem kolejności prowadzonych prac i użytych narzędzi oraz zasady i rodzaje dokumentacji archeologicznej (K_W11);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych, zna zasady stratygrafii archeologicznej (K_W12);</p> <p>– ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych, w tym dokumentacji i zabezpieczania materiałów źródłowych (K_W15).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi w sposób właściwy i wszechstronny opisać terminy z zakresu archeologii, wyjaśnić prawa związane z formowaniem się układów stratyfikacyjnych, wydzielić i opisać rodzaje stanowisk archeologicznych (K_U01);</p> <p>– potrafi dokonać wyboru właściwej metody badawczej i ocenić przydatność poszczególnych metod w zależności od zakresu prac i celów badawczych (K_U02);</p> <p>– umie ocenić źródła archeologiczne, dostrzegając ich wieloelementowość (K_U05);</p> <p>– potrafi prowadzić prace techniczne w trakcie terenowych, w tym pomiary sytuacyjno-wysokościowe przy użyciu specjalistycznego sprzętu mierniczego (K_U11);</p> <p>– potrafi przygotować dokumentację archeologiczną wykorzystując narzędzia do cyfrowej archiwizacji danych archeologicznych (K_U12).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym prowadzącym badania wykopaliskowe (K_K02);</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03);</p> <p>– prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu archeologa (K_K04);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05).</p>	<p>nych; sprawdzian pisemny (teoretyczny).</p>
--	--	--	--	--

<p>MK III Metodyka badań</p>	<p>Informatyka w archeologii</p>	<p>2,5</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA: – ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi z zakresu informatyki i pokrewnych (K_W05); – ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie archeoinformatyki i dyscyplin pokrewnych (K_W06); – zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego (K_W08); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na gromadzenie oraz cyfrową analizę źródeł archeologicznych z różnych epok (K_W12). UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych wspomaganym technologiami cyfrowymi (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii w zakresie stosowania i wdrażania metod cyfrowych (K_W02); – umie korzystać z podstawowych technologii informacyjnych, multimediiów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane archeologiczne poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych (K_U12). KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – rozumie rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących w kształtowaniu więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym na poziomie społeczeństwa cyfrowego (K_K08); – potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, stosując cyfrowe technologie przetwarzania danych (K_K10).</p>	<p>Zadania śródsemestralne; referat z zastosowaniem technik multimedialnych przy wykorzystaniu cyfrowego przetwarzania źródeł informacji; esej; sprawdziany umiejętności praktycznych.</p>
--	----------------------------------	------------	----------------------	---	--

MK III Metodyka badań	Ćwiczenia terenowe I	7,5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna specyfikę stanowiska archeologicznego, historię jego badań, dotychczasowe rezultaty, poznaje cel i zakres aktualnych prac badawczych oraz znaczenie badań w sensie archeologicznym i historycznym (K_W06); – ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, potrzebę poszanowania stanowiska archeologicznego i odkrywanych reliktyw przeszłości (K_W09); – zna metody wyznaczania obszarów badawczych, prowadzenia pomiarów sytuacyjnych i niwelacyjnych, metody lokalizacji odkrywanych materiałów źródłowych (pomiar w ramach wykopu w ramach siatki arowej lub stanowiska), zna zasady dokumentacji opisowej, rysunkowej i fotograficznej odkrywanych nawarstwień kulturowych, w szczególności wykonania planów oraz przekrojów stratygrafii kulturowej, stosowanych przy tym narzędzi i metod, ma wiedzę dotyczącą specyfiki eksploracji nawarstwień kulturowych, jam kulturowych jak również grobów grobowych (K_W11); – zna możliwości interpretacji odkryć (wie jak odczytywać informację zapisaną w stratygrafii) (K_W12); – ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych, w tym eksploracyjnych, stosowanych w trakcie badań archeologicznych oraz wstępnych konserwatorskich stosowanych przy zabytkach archeologicznych, zna sposoby inwentaryzacji materiałów źródłowych (K_W15); – ma podstawową wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii, w tym sposobów pozyskiwania materiałów źródłowych do badań laboratoryjnych (K_W16). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega różnorodność i specyfikę stanowisk archeologicznych (K_U05); – potrafi wytyczać wykopy na stanowisku archeologicznym, stosuje podstawowe metody pomiarów wysokościowych, umiejętnie dobiera i stosuje techniki 	Dziennik praktyk oraz karty pracy z zadaniami, których opanowanie powinno być podstawą zaliczenia praktyk terenowych.
	Ćwiczenia terenowe II	7,5	obligatoryjny		

				<p>eksploracji z użyciem odpowiednich narzędzi, samodzielnie sporządza dokumentację archeologiczną (rysunkową, opisową i fotograficzną) (K_U11);</p> <p>– potrafi korzystać z podstawowych narzędzi informatycznych używanych do archiwizacji danych archeologicznych, ich przetwarzania oraz analizowania (K_U12);</p> <p>– umie stosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dyscyplin nauk przyrodniczych, w tym umie pobierać i zabezpieczać próbki do badań laboratoryjnych (paleobotanicznych, C¹⁴, dendrochronologicznych i innych) (K_U13).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi we współpracy z innymi wykonywać powierzone obowiązki przy pracach wykopaliskowych (K_K02);</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03);</p> <p>– prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (K_K04);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05);</p> <p>– wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07).</p>	
MK IV Archeologia ziem polskich	Archeologia ziem polskich	8	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii prahistorycznej i historycznej (K_W02);</p> <p>– ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej i historycznej (K_W04);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy wytworów kultur społeczności prahistorycznych oraz historycznych i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii (K_W07);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych przydatnych dla poznania dziejów ludzkości od epoki kamienia po średniowiecze (K_W12).</p>	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; referat; prezentacja; sprawdzian pisemny.

				<p>UMIĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie archeologii poszczególnych okresów w dziejach ludzkości, od epoki kamienia po średniowiecze (K_U02); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury z określonych etapów rozwojowych od epoki kamienia do średniowiecza oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej i funkcji (K_U05); – posiada umiejętności merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków odnośnie rozwoju społeczności pradziejowych i historycznych (K_U06). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – potrafi odpowiednio określić priorytety w zakresie poznania najdawniejszej przeszłości ziem polskich, uwzględniając społeczne, historyczne i cywilizacyjne uwarunkowania prowadzenia badań w minionych latach (K_K03); – ma świadomość unikatowości źródeł pradziejowych i historycznych oraz wynikającej stąd odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	
<p>MK V Ochrona zabytków</p>	Elementy muzealnictwa	1,5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę z zakresu historii muzealnictwa polskiego, zarysowaną na tle muzealnictwa europejskiego, zna dzieje muzealnictwa skansenowskiego, cele i zasady działania muzeów oraz rodzaje i specyfikę muzeów (K_W04); – ma wiedzę jakie instytucje zajmują się wydobywaniem, gromadzeniem, ochroną i wystawianiem zabytków (K_W10); – ma wiedzę gdzie i jak gromadzone są zasoby archeologiczne, jak są eksponowane i chronione (K_W15). 	Obecność na zajęciach; wizyty w muzeach; pisemne opracowanie wybranego muzeum lub scenariusza wystawy.

				<p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi samodzielnie ocenić wystawę muzealną i napisać jej scenariusz wykorzystując umiejętności oceniania, wyszukiwania i porządkowania informacji (K_U01); – potrafi przygotować wystąpienia popularyzujące wiedzę o zdobyczach archeologii prezentowanych nie tylko w muzeach (K_U09). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się, także poprzez kontakt z eksponatami muzealnymi (K_K01); – umie docenić wartość muzealiów i rolę muzeów w przeszłości i współcześnie, aby wskazać zadania archeologa w zachowywaniu dziedzictwa kulturowego (K_K05); – posiada umiejętność popularyzowania wiedzy o zdobyczach archeologii prezentowanych nie tylko w muzeach (K_K06). 	
<p>MK V Ochrona zabytków</p>	<p>Ochrona zabytków archeologicznych – podstawy prawne</p>	1	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego (K_W08); – zna podstawy formalne i organizację ochrony zabytków archeologicznych, a także metodę ewidencjonowania zabytków archeologicznych w Polsce (K_W09); – zna zależności w funkcjonowaniu administracji publicznej w zakresie zagadnień związanych z ochroną zabytków (K_W10); – zna standardy dokumentacji badań archeologicznych (K_W11). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi przygotować wniosek o pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych oraz uzasadnić potrzebę prowadzenia tych badań (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu archeologa (K_K04); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; przygotowanie wniosku o pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych wraz z uzasadnieniem; sprawdzian pisemny.</p>

<p>MK VI Archeologia prahistoryczna</p>	<p>Paleolit i mezolit</p>	<p>5</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA: – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz specyfice archeologii starszej i środkowej epoki kamienia (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i metodykę stosowane w archeologii oraz w wybranych dyscyplinach nauk przyrodniczych, z którymi współpracuje archeologia w zakresie starszej i środkowej epoki kamienia (K_W02); – ma uporządkowaną wiedzę z zakresu periodyzacji pradziejów w odniesieniu do poszczególnych kontynentów, najważniejszych stanowisk archeologicznych ze starszej, środkowej i młodszej epoki kamienia z kontynentu afrykańskiego (K_04); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych, przydatnych do poznania starszej i środkowej epoki kamienia, zna i potrafi scharakteryzować najważniejsze stanowiska paleolityczne i mezolityczne z terenu Europy, Azji, Ameryk oraz Australii (K_W12). UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i korzystać z informacji dotyczących zmian środowiska naturalnego w plejstocenie i wczesnym holocenie oraz opisać cechy fizyczne poszczególnych gatunków od najstarszych hominidów do człowieka współczesnego (K_U01); – potrafi wymienić oraz rozpoznawać różne rodzaje wytworów kultury materialnej z okresu paleolitu i mezolitu na poszczególnych kontynentach (K_U05); – umie uargumentować wpływ środowiska przyrodniczego na kultury w starszej i środkowej epoce kamienia, z wykorzystaniem poglądów innych autorów (K_U06). KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawieniu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09).</p>	<p>Obecność na zajęciach; dyskusja; esej; prezentacja; śródsesemestralne sprawdziany pisemne; egzamin ustny.</p>
---	---------------------------	----------	----------------------	---	--

<p>MK VI Archeologia prahistoryczna</p>	<p>Neolit</p>	<p>5</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA: – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii młodszej epoki kamienia (K_W02); – ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii młodszej epoki kamienia (K_W04); – ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii neolitu z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi (K_W05); – ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie badań nad młodszą epoką kamienia (K_W06); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania młodszej epoki kamienia (K_W12). UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod (K_U01); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury, właściwych dla młodszej epoki kamienia oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności kulturowo-chronologicznej oraz funkcji (K_U05); – posiada umiejętności merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U06). KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (K_K04); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; prezentacja; dyskusja w oparciu o literaturę; pisemna praca domowa; egzamin pisemny.</p>
---	---------------	----------	----------------------	---	---

				cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy i w sprzeciwianiu się instrumentalizacji archeologii przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne (K_K09).	
MK VI Archeologia prahistoryczna	Wczesne okresy epoki brązu	5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii wczesnych okresów epoki brązu (K_W02); – ma podstawową wiedzę metodologiczną oraz zakresu teorii tłumaczących przemiany kulturowe na przełomie epok kamienia i brązu (K_W03); – ma uporządkowaną wiedzę na temat początków metalurgii i cywilizacji bliskowschodnich (K_W04); – ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie badań nad wczesnymi okresami epoki brązu (K_W06); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania głównych kultur wczesnych okresów epoki brązu w wybranych regionach i strefach ekologicznych (K_W12). <p>UMIĘJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi przedstawić teorie tłumaczące przemiany na przełomie epok kamienia i brązu, scharakteryzować głównie kultury wczesnych okresów epoki brązu w Europie i na Bliskim Wschodzie oraz posługiwać się głównymi systemami chronologicznymi epoki (K_U01); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury, właściwych dla wczesnych okresów epoki brązu oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności kulturowo-chronologicznej oraz funkcji (K_U05); – posiada umiejętności merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U06). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie 	Dyskusja w oparciu o literaturę; esej; sprawdzian pisemny; egzamin ustny.

				<p>(K_K01);</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (K_K04); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy (K_K09). 	
<p>MK VI Archeologia prahistoryczna</p>	<p>Młodsze okresy epoki brązu–wczesne okresy epoki żelaza</p>	<p>5</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma wiedzę o historii badań europejskich społeczności młodszych okresów epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, mając ogólną podbudowę z tego zakresu odnośnie obszaru Polski (K_W02); – ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii młodszych okresów epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, zna specyfiką kulturową kręgu cywilizacji pól popielnicowych, strefy kultur nordyjskich i cywilizacji halsztacko-wczesnolateńskiej (K_W04); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury z młodszych okresów epoki brązu i wczesnej epoki żelaza i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii (K_W07); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na interpretację oblicza kulturowego społeczności młodszych okresów epoki brązu i wczesnych okresów epoki żelaza, szczególnie w kontekście środkowo- i wschodnio-europejskich przemian cywilizacyjnych (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi ocenić chronologię i periodyzację młodszej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza (K_U01); – potrafi uzasadnić genezę i charakter poszczególnych regionów kręgu kultur pól popielnicowych i cywilizacji halsztacko-wczesnolateńskiej (K_U05); – umie ocenić metodologiczne i metodyczne problemy i powstałe na tym tle dylematy w zakresie badania i 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; prezentacja; dyskusja w oparciu o literaturę; sprawdzian pisemny; egzamin ustny.</p>

				<p>interpretacji źródeł archeologicznych młodszej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza (K_U06).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi odpowiednio określić priorytety odnośnie najpilniejszych potrzeb poznawczych w zakresie problematyki młodszej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza (K_K03); – ma świadomość odpowiedzialności za dziedzictwa kulturowe (K_K05); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	
MK VI Archeologia prahistoryczna	Okres lateński–okres wędrówek ludów	5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii okresów lateńskiego, wpływów rzymskich i wędrówek ludów (K_W02); – ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii okresów lateńskiego, wpływów rzymskich i wędrówek ludów, zna źródła pisane i zawarte w nich informacje na temat wybranych plemion germańskich i celtyckich, Wybranych kultur archeologicznych i kręgów kulturowych na obszarze Europy w omawianej epoce (K_W04); – ma podstawową wiedzę wynikającą z interdyscyplinarnych rekonstrukcji wybranych procesów w szczególności rozumie wpływ Celtów, Rzymian i Gotów na kształtowanie się kultur strefy Barbaricum, zna teorię K. Godłowskiego na temat pochodzenia Słowian i ich pojawienia się na ziemiach Polski (K_W05); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i źródeł pisanych z okresów lateńskiego, wpływów rzymskich i wędrówek ludów i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii (K_W07); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych z okresów lateńskiego, wpływów rzymskich i wędrówek ludów oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania omawianej epoki (K_W12). 	Aktywne uczestnictwo w zajęciach; referat; prezentacja; śródsesemtralne sprawdziany pisemne; końcowy sprawdzian pisemny; egzamin pisemny.

				<p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności opracowywania i prezentacji wyników kwerendy źródeł odnoszących się do okresów lateńskiego, wpływów rzymskich i wędrówek ludów (K_U02); – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U03); – potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla archeologii okresów lateńskiego, wpływów rzymskich i wędrówek ludów (K_U04); – potrafi rozpoznać typowe inwentarze dla poszczególnych kultur wg głównych faz, potrafi opisać omawiane kultury (K_U05); – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania oraz formułowania wniosków, w szczególności potrafi wyjaśnić w jaki sposób przejawiał się wpływ Celtów i Rzymian na kultury strefy Barbaricum, opisuje rolę Gotów w kształtowaniu kultur kręgu gockiego, potrafi przedstawić argumentację K. Godłowskiego dotyczącą kwestii słowiańskiej (K_U06). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi współdziałać i pracować w zespole (K_K02); – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K04). 	
MK VII Archeologia historyczna	Wczesne średniowiecze	5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma ogólną wiedzę obejmującą historię badań, terminologię, teorię dotyczącą archeologii powszechnej wczesnego średniowiecza Europy, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Słowiańszczyzny (K_W04); – ma wiedzę odnośnie dyskutowanych i kontrowersyj- 	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja; referat; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny; egzamin pisemny.

				<p>nych zagadnień, kluczowych dla problematyki omawianego okresu (wędrówki ludów w strefie Barbaricum, etnogeneza Słowian, ustrój społeczno-polityczny społeczeństw wodzowskich, relacje słowiańsko-awarskie, początki państw, mechanizmy polityczno-gospodarcze w strefie nadbałtyckiej itp.) (K_W06);</p> <p>– posiada wiedzę o rodzaju i treści źródeł pisanych, niezbędnych dla zrozumienia omawianego okresu, wchodzącego w zakres archeologii historycznej oraz o przewodnich materiałach źródłowych charakterystycznych dla kultury materialnej omawianego okresu (źródła nieruchome i ruchome) (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi korzystać z literatury przedmiotu dotyczącej omawianego zagadnienia oraz krytycznie oceniać zawarte w niej poglądy (K_U01);</p> <p>– potrafi wyciągać wnioski dotyczące aktualnych odkryć archeologicznych, umieszczając je w adekwatnym kontekście historycznym (K_U02);</p> <p>– potrafi korzystać ze źródeł pisanych dotyczących omawianego okresu oraz scharakteryzować podstawowe kategorie źródeł nieruchomych i ruchomych i korzystać z odnoszących się do nich wypracowanych schematów typologiczno-chronologicznych (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi uzasadnić ważność priorytetów badawczych dotyczących omawianej problematyki (K_K03);</p> <p>– potrafi ocenić wagę odkryć archeologicznych i ich znaczenie dla rozwoju badań dotyczących omawianej problematyki (K_K05);</p> <p>– potrafi formułować problemy badawcze w ramach samodzielnych lub zespołowych przedsięwzięć badawczych (K_K07);</p> <p>– uświadamia sobie znaczenie innych dyscyplin humanistycznych i przyrodniczych dla rozwoju badań archeologicznych (K_K08).</p>	
MK VII Archeologia historyczna	Późne średniowiecze– –okres nowożytny	5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii późnego średniowieczna i nowożytności (K_W02);</p>	Aktywne uczestnictwo w zajęciach; pisemna praca domowa; egzamin ustny.

				<p>– ma podstawą wiedzę na temat wybranych zagadnień dotyczących archeologii późnośredniowiecznego i nowożytnego (K_W04);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury materialnej pozyskiwanych na późnośredniowiecznych i nowożytnych stanowiskach archeologicznych strefy miejskiej i pozamiejskiej (K_W07);</p> <p>– ma podstawową wiedzę na temat źródeł wykorzystywanych do poznania problemów badawczych późnego średniowiecza i nowożytności (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące archeologii późnego średniowiecza i nowożytności (K_U01);</p> <p>– posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych właściwych dla archeologii (K_U02);</p> <p>– potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla archeologii średniowiecza i nowożytności (K_U04);</p> <p>– potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury materialnej późnego średniowiecza i nowożytności oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania wykopaliskowe (K_K02);</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K10).</p>	
MK VIII Archeologia śródziemnomorska	Archeologia starożytnej Grecji	1	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przed-</p>	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; pisemna praca

			<p>miotowej i metodologicznej w zakresie archeologii starożytnej Grecji (K_W01);</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii starożytnej Grecji oraz innych naukach humanistycznych, w tym szczególnie historii i antropologii kulturowej (historia, filozofia, historia sztuki, religioznawstwo) oraz w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych, z którymi współpracuje archeologia (K_W02); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w zakresie archeologii starożytnej Grecji (K_W07); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania dziejów i dziedzictwa kulturowego starożytnej Grecji (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod (K_U01); – potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla archeologii starożytnej Grecji oraz tych dyscyplin z innych obszarów (odpowiadających naukom przyrodniczym i sztuce), które są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują (K_U04); – potrafi porozumiewać się w zakresie podstawowym, w języku polskim i języku obcym, ze specjalistami z dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów (K_U07); <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	domowa; sprawdzian pisemny.
--	--	--	--	-----------------------------

<p>MK VIII Archeologia śródziemnomorska</p>	<p>Archeologia starożytnego Rzymu</p>	<p>1</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA: – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii starożytnego Rzymu (K_W03); – ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii starożytnego Rzymu (K_W04); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury stanowiących warsztat badawczy archeologa klasycznego i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii cywilizacji rzymskiej (K_W07). UMIEJĘTNOŚCI: – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii starożytnego Rzymu (K_U02). KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09).</p>	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.</p>
<p>MK VIII Archeologia śródziemnomorska</p>	<p>Archeologia świata śródziemnomorskiego</p>	<p>2</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA: – ma podstawową wiedzę z zakresu kultury społeczności zamieszkujących obszar śródziemnomorski w starożytności (K_W04); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację różnego rodzaju źródeł do studiów nad światem śródziemnomorskim (K_W12). UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury charakterystyczne dla społeczności zamieszkujących obszar śródziemnomorski w starożytności oraz prze-</p>	<p>Egzamin pisemny.</p>

				<p>przewodzą ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	
<p>MK IX Archeologia środowiskowa</p>	Podstawy archeozoologii	3,5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W02); – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych (K_W03); – ma podstawową wiedzę z zakresu najważniejszych problemów archeozoologii (K_W16); – zna podstawowe kategorie pojęciowe i terminologie stosowane w archeozoologii (K_W17). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować podstawowe informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych (K_U14); – umie przetwarzać podstawowe dane archeozoologiczne poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych (K_U15). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących w kształtowaniu więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym (K_K08); – potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadząc badania przyrodnicze (K_K10). 	Obecność na zajęciach; dyskusja; referat; prezentacja; sprawdzian umiejętności praktycznych; sprawdzian pisemny (teoretyczny).

<p>MK IX Archeologia środowiskowa</p>	<p>Elementy paleogeografii</p>	<p>1,5</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA: – zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa właściwe dla procesu poznawczego paleośrodowiska (K_W11); – ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych, zna zakres źródeł i problematyki badań przyrodniczych (K_W15); – ma podstawową wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii (K_W16); – zna podstawowe kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych (K_W17). UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł kartograficznych (K_U01); – potrafi stosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych (K_U13); – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować podstawowe informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych; potrafi analizować i prezentować wyniki z użyciem metod kartograficznych (K_U14). KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07); – potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadząc badania przyrodnicze (K_K10).</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; praca indywidualna (mapa hipsometrycznej, mapy lokalizacyjna stanowiska archeologicznego, wykonanie poprawnych obliczeń w skali mapy); referat; dyskusja nad zaprezentowanymi tezami referatu; sprawdzian pisemny.</p>
<p>MK IX Archeologia środowiskowa</p>	<p>Antropologia fizyczna</p>	<p>3,5</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA: – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowych z ob-</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian umiejętności praktycznych (na oryginalnym materiale); egzamin pisemny.</p>

				<p>szaru nauk przyrodniczych (K_W05);</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii – antropologii fizycznej (K_W16); – zna podstawowe kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w antropologii fizycznej (K_W17). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze właściwe dla dyscyplin przyrodniczych – antropologii fizycznej (K_U13); – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować podstawowe informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych (K_U14). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie role nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących w kształtowaniu więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym (K_K08); – potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania przyrodnicze (K_K10). 	
<p>MK IX Archeologia środowiskowa</p>	Podstawy paleobotaniki	3,5	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi (K_W05); ma podstawową wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii, zna procedury związane z przygotowaniem prób do analizy palinologicznej i archeobotanicznej, ma wiedzę na temat warunków koniecznych umożliwiających fosylizację sedymentacyjne materiału botanicznego (K_W16); – zna podstawowe kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych, zna nazwy łacińskie podstawowych drzew i roślin synantropijnych, ma podstawową wiedzę botaniczną potrzebną przy oznaczeniach szczątków roślin (K_W17). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem 	Referat; sprawdzian pisemny (praktyczny i teoretyczny).

				<p>źródeł botanicznych, ma podstawowe umiejętności w oznaczaniu ziaren pyłku i makroskopowych szczątków roślin kopalnych (K_U01);</p> <p>– potrafi zastosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych, ma podstawowe umiejętności pobierania i określania genetycznego osadów biogenicznych, ma podstawowe umiejętności pracy z mikroskopem optycznym i stereoskopowym (K_U13);</p> <p>– umie przetwarzać podstawowe dane przyrodnicze poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych (K_U15).</p> <p>KOMPETENCJE SPOLECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, potrafi samodzielnie pracować przy oznaczaniu makro- i mikrofosyliów (K_K07);</p> <p>– potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania przyrodnicze (K_K10).</p>	
<p>MK X Techniki pracy naukowej w archeologii</p>	<p>Techniki pracy naukowej w archeologii</p>	<p>3</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna najważniejsze elementy warsztatu badawczego, w tym podstawowe pojęcia i terminologię stosowaną w archeologii (K_W02);</p> <p>– zna podstawy krytyki źródeł naukowych, rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji (K_W07);</p> <p>– zna różne formy dyskursu naukowego prowadzonego z zachowaniem norm etycznych i poszanowaniem praw autorskich (K_W08);</p> <p>– zna podstawowe zagadnienia dotyczące przygotowania opracowania naukowego od form najprostszych (sprawozdanie, opis zabytku) do bardziej skomplikowanych (analiza porównawcza) (K_W13);</p> <p>– wie jak korzystać z literatury przedmiotu, tworzyć przypisy bibliograficzne oraz prowadzić różne formy dyskursu naukowego z zachowaniem norm etycznych i</p>	<p>Recenzja wybranej publikacji naukowej; dyskusja nad zadaniem problemem badawczym; przygotowanie wypisów źródłowych oraz zestawienia literatury do wybranego zagadnienia; praca poświęcona analizie wybranego źródła archeologicznego.</p>

				<p>poszanowaniem praw autorskich (K_W14).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – umie zadawać pytania dotyczące konkretnego problemu badawczego (K_U02); – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i gromadzić informację oraz umiejętnie je wykorzystywać (K_U03); – potrafi klasyfikować źródła oraz wskazywać na główne kryteria podziałów typologiczno-formalnych (K_U05); – potrafi sformułować problem badawczy, potrafi prowadzić dyskusję, odpowiednio argumentując stawiane tezy (K_U06); – potrafi zredagować i opatrzyć przypisami i bibliografią przygotowywany tekst naukowy, zgodnie z przyjętymi kanonami (K_U08). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi współdziałać i pracować zespołowo, wspólnie przygotowując opracowanie naukowe (K_K02); – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji powierzonego zadania (K_K03); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, szanując prawa autorskie (K_K07). 	
<p>MK XI Archeologia podwodna</p>	<p>Rola i znaczenie badań podwodnych we współczesnej archeologii</p>	<p>1,5</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zarys historii archeologii podwodnej w Polsce i na świecie, rozumie specyfikę archeologicznych badań podwodnych (K_W01); – zna różne typy archeologicznych stanowisk podwodnych i najnowsze wyniki badań podwodnych w Polsce i na świecie (K_W06); – dostrzega potrzebę ochrony i zachowania podwodnego dziedzictwa kulturowego oraz popularyzacji wiedzy na ten temat (K_W09); – rozumie różnice metodyczne między lądowymi i podwodnymi badaniami archeologicznymi oraz między badaniami morskimi i śródlądowymi (K_W11); – zna najnowsze metody badań stosowane w świato- 	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>wej archeologii podwodnej (K_W15).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi przedstawić zarys historii archeologii podwodnej oraz wyniki najnowszych badań w Polsce i na świecie w Polsce i na świecie (K_U01); – potrafi opisać specyfikę podwodnych badań archeologicznych, najnowsze technologie stosowane w archeologii podwodnej oraz metody ochrony podwodnego dziedzictwa kulturowego (K_U02). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość zagrożeń podwodnego dziedzictwa kulturowego oraz odpowiedzialności za jego zachowanie (K_K05); – potrafi przedstawiać tezy i argumenty naukowe i bronić ich w dyskusji w grupie (K_K07). 	
<p>MK XII Archeologia architektury</p>	<p>Zarys historii i metody badań archeologiczno-architektonicznych</p>	<p>1,5</p>	<p>obligatoryjny</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, w tym szczególnie w archeologii architektury (K_W02); – ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi (K_W05); – ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09); – zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa (K_W11); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowa- 	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; pisemna praca domowa; śródsemstralne sprawdziany pisemne.</p>

				<p>nie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii (K_U02);</p> <p>– potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05);</p> <p>– potrafi prowadzić prace techniczne w trakcie terenowych i gabinetowych badań archeologicznych (K_U11).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym, między innymi prowadząc badania wykopaliskowe (K_K02);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05).</p>	
<p>MK XIII Konserwacja zabytków archeologicznych</p>	<p>Wprowadzenie do praktycznej konserwacji zabytków archeologicznych</p>	3	obligatoryjny	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna genezę doktryny konserwatorskiej, zna doktryny konserwatorskie w ujęciu historycznych oraz obowiązującą doktrynę konserwatorską (K_W09);</p> <p>– ma podstawową wiedzę dotyczącą prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych, w tym z zakresu konserwacji zabytków archeologicznych (K_W15).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi ocenić współczesne realizacje konserwatorskie w odniesieniu do obowiązującej doktryny (K_U01);</p> <p>– potrafi prowadzić prace z zakresu podstawowej konserwacji zabytków archeologicznych (K_U11).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– ma świadomość uzupełniania wiedzy o nowych technologiach konserwatorskich (K_K01);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego, rozumie potrzebę opieki nad zabytkami (K_K05).</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; referat; pisemna analiza zabytku; przygotowanie wyceny prac konserwatorskich.</p>

<p>MK XIV Seminarium dyplomowe</p>	<p>Seminarium licencjackie</p>	<p>14</p>	<p>fakultatywny</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie dziedzin i dyscyplin naukowych właściwych dla archeologii (K_W06); – zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego (K_W08); – zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologia (K_W11); – ma wiedzę dotyczącą zastosowania języka ojczystego w tworzeniu prostych tekstów naukowych i popularno-naukowych (K_W13); – ma elementarną wiedzę dotyczącą form dyskursu naukowego z zachowaniem norm etycznych (K_W14). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla archeologii (K_U02); – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U03); – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U06); – poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowane teksty, zgodnie z kanonami przyjętymi w archeologii (K_U08); – potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim, dotyczące zagadnień szczegółowych, w wykorzystaniu podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych kategorii źródeł (K_U09). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07); – rozumie rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i 	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja nad własną pracą i pracami innych uczestników seminarium.</p>
--	--------------------------------	-----------	---------------------	--	---

MK XV Moduł kształcenia – zajęcia ogólnouczelniane lub zajęcia oferowane na innym kierunku studiów	Zajęcia proponowane przez Instytut Filozofii UMK	2	fakultatywny	WIEDZA: – ma elementarną wiedzę w zakresie dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych i społecznych, pozwalającą rozumieć miejsce archeologii wśród innych nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami, a także znaczenie archeologii w obszarze nauk humanistycznych i społecznych (K_W01); – ma elementarną wiedzę w zakresie wybranych dyscyplin z obszarów nauk humanistycznych i społecznych, pozwalającą rozumieć powiązania interdyscyplinarne archeologii z innymi naukami humanistycznymi i społecznymi, dostrzega i rozumie znaczenie innych dyscyplin naukowych w pracy archeologa (K_W05). UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi formułować i uzasadniać własne opinie dotyczące ważnych zagadnień życia publicznego (K_U6). KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – ma świadomość zakresu swojej wiedzy i umiejętności oraz rozumie potrzebę dalszego, rozwoju kompetencji humanistycznych, jak również społecznych (K_K01); – podejmuje próby uczestnictwa w dyskusjach naukowych (archeologicznych) (K_K06); – przekazuje informacji osobom zainteresowanym archeologią spoza grona fachowców (K_K08).	Dyskusja w oparciu o literaturę; pisemna praca domowa; esej; projekt; sprawdzian pisemny; egzamin pisemny; egzamin ustny.
	Zajęcia na innych kierunkach Wydziału Nauk Historycznych UMK	4	fakultatywny		
	Zajęcia ogólnouczelniane	2	fakultatywny		
MK XVI Moduł kształcenia – zajęcia z wychowania fizycznego	Wychowanie fizyczne	2	obligatoryjny	WIEDZA: – posiada wiedzę z zakresu szeroko rozumianej kultury fizycznej; – zna rolę i znaczenie aktywności ruchowej człowieka na jego zdrowie oraz stan fizyczny i psychiczny. UMIEJĘTNOŚCI: – kształtuje własną sprawność fizyczną (wytrzymałość, siłę, koordynację); – ma świadomość potrzeby ćwiczeń fizycznych i umie wybrać najdogodniejszy dla siebie sposób aktywności ruchowej. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – promuje aktywność, wysiłek fizyczny i zdrowy styl życia;	Aktywne uczestnictwo w zajęciach; udział w określonej kategorii rozgrywek; zaliczenie znajomości i opanowania techniki określonej dyscypliny; sprawdzian praktyczny.

<p align="center">MK XVII Moduł kształcenia –lektora z języka obcego</p>	<p align="center">Język obcy</p>	<p align="center">5</p>	<p align="center">obligatoryjny</p>	<p align="center">– tworzy i rozwija relacje w grupie współwiczających.</p> <p>WIEDZA: – zna odpowiednie struktury gramatyczne i posiada zasób słownictwa niezbędny do ustnego i pisemnego wypowiedzenia się na tematy ogólne oraz związane z kierunkiem studiów.</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku obcym oraz zaprezentować efektywny komunikat słowny w typowych sytuacjach życia codziennego, jak również zagadnień związanych z kierunkiem studiów; – potrafi porozumiewać się przy pomocy różnych kanałów i technik komunikacyjnych na tematy ogólne i związane z kierunkiem studiów; – rozumie dłuższe wypowiedzi i wykłady na temat związany z kierunkiem studiów oraz większość rozmówców porozumiewających się w języku obcym podczas krajowych i międzynarodowych spotkań; – analizuje i interpretuje różnego rodzaju teksty i komunikaty słowne oraz znajduje w nich informacje potrzebne do funkcjonowania w życiu codziennym oraz w środowisku akademickim; – posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych dla celów akademickich w zakresie języka ogólnego oraz zagadnień właściwych dla studiowanego kierunku; – samodzielnie tłumaczy z języka obcego na język polski oraz z języka polskiego na język obcy tekst średniej skali trudności, związany z kierunkiem studiów.</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – stosuje samodzielne strategie uczenia się, kierując się wskazówkami wykładowcy i rozumie potrzebę dalszego rozwijania własnych umiejętności językowych; – dzięki wysokim kompetencjom językowym jest przygotowany do sprawnego poruszania się obszarze kulturowym kraju danego języka.</p>	<p>Dyskusja w oparciu o literaturę; pisemna praca domowa; esej; projekt; sprawdzian pisemny; egzamin pisemny; egzamin ustny.</p>
<p align="center">MK XVIII Archeologia antyczna (A)</p>	<p align="center">Archeologia środowiska basenu Morza Śródziemnego</p>	<p align="center">1</p>	<p align="center">fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA: – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii środowiskowej (K_W02);</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja w oparciu o referaty (przy-</p>

			<p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji (K_W07);</p> <p>– ma podstawową wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii, zna procesy przyrodniczo-kulturowe zachodzące w dziejach społeczeństw prahistorycznych, antycznych i wczesnohistorycznych w basenie Morza Śródziemnego, zna osiągnięcia archeologii środowiskowej w europejskich ośrodkach badawczych (głównie dotyczących basenu Morza Śródziemnego) (K_W16);</p> <p>– zna podstawowe kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych (K_W17).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych, krytycznie analizuje wyniki badań archeoprzyrodniczych (K_U01);</p> <p>– potrafi stosować stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych, potrafi interpretować dane archeobotaniczne i archeofaunistyczne z obszaru Europy (głównie z obszaru basenu Morza Śródziemnego) (K_U13);</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować podstawowe informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych, charakteryzuje i ocenia wartość poznawczą wskaźników palinologicznych, botanicznych i zoologicznych aktywności człowieka, dostrzega czynniki środowiskowe i ocenia ich wpływ na kulturę społeczeństw (K_U14);</p> <p>– umie przetwarzać podstawowe dane przyrodnicze poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych (K_U15).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania</p>	gotowane w formie ustnej i pisemnej); sprawozdania pisemny.
--	--	--	--	---

				(K_K03); – potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania przyrodnicze (K_K10).	
MK XVIII Archeologia antyczna (A)	Archeologia wobec religii Greków i Rzymian	1,5	fakultatywny (A)	WIEDZA: – ma podstawową wiedzę o charakterze i historii religii starożytnej Grecji i Rzymu (K_W04); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę różnego rodzaju źródeł przydatnych do poznania religii Greków i Rzymian (sanktuaria, świątynie, obiekty kultu) (K_W12). UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i użytkować informacje dotyczące religii starożytnej Grecji i Rzymu z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – potrafi opisać różne rodzaje wytworów kultury związanych z religią starożytnej Grecji i Rzymu (sanktuaria, świątynie, obiekty kultu) oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację w celu określenia ich treści znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05). KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05).	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.
	Budownictwo starożytnej Grecji i Rzymu	1	fakultatywny (A)	WIEDZA: – ma podstawową wiedzę z historii starożytnej Grecji i Rzymu (K_W04); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację różnego rodzaju źródeł przydatnych do poznania budownictwa starożytnej Grecji i Rzymu (K_W12). UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i użytkować informacje dotyczące religii starożytnej Grecji i Rzymu z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – potrafi opisać najważniejsze cechy starożytnych	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.

				<p>stylów architektonicznych i budowli Grecji i Rzymu, w tym materiały budowlane wykorzystywane w starożytności (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	
<p>MK XVIII Archeologia antyczna (A)</p>	<p>Egipt w okresie greko-rzymskim</p>	<p>1,5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii Egiptu w okresie greko-rzymskim w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, w tym szczególnie historii i antropologii kulturowej oraz w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych, z którymi współpracuje archeologia starożytnego Egiptu (K_W02); – ma podstawową wiedzę o instytucjach nauki i kultury oraz orientuje się we współczesnym życiu środowisk naukowych i ich działalności popularyzatorskiej ze szczególnym uwzględnieniem działalności ośrodków polskich (K_W10); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji starożytnego Egiptu w okresie farańskim i wpływów greko-rzymskich (K_W12). <p>UMIĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod badawczych pozwalających scharakteryzować problemy związane z kulturą starożytnego Egiptu w okresie greko-rzymskim (K_U01); – potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla studiowanej dyscypliny oraz tych dyscyplin z innych obszarów (odpowiadających naukom przyrodniczym i sztuce), które są integralną częścią archeologii starożytnego Egiptu bądź z nią współ- 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzenia pisemny.</p>

				<p>pracują (K_U04);</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	
<p>MK XVIII Archeologia antyczna (A)</p>	<p>Grecka kolonizacja i rzymska ekspansja</p>	<p>1,5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii śródziemnomorskiej dotyczącej tzw. wielkiej kolonizacji greckiej oraz rozwoju terytorialnego państwa rzymskiego (K_W03); – ma podstawową wiedzę z zakresu geografii starożytnej oraz posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację archeologicznych źródeł przydatnych dla poznania zagadnień związanych z przyczynami rozwoju terytorialnego kultury greckiej i rzymskiej wraz z ich rolą ekonomiczną i polityczną (K_W07); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych źródeł, stanowiących warsztat badawczy archeologa klasycznego oraz zna osiągnięcia kultury greckiej i rzymskiej (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla badań kultury greckiej i rzymskiej (K_U02). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.</p>

				– wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09).	
MK XVIII Archeologia antyczna (A)	Herodot i Tukidydes – archeologia w świetle pierwszych historyków	1	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii różnych regionów i okresów (K_W03); – ma uporządkowaną wiedzę o różnych kierunkach badań archeologicznych, ich odmiennościach i zbieżnościach (K_W04); – ma podstawową wiedzę na temat wartości źródeł pisanych w studiach archeologicznych, rozumie niezbedność korzystania ze wszystkich kategorii źródeł, docenia konieczność szerokiego warsztatu badawczego (K_W07); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych źródeł, stanowiących warsztat badawczy archeologa klasycznego oraz analizy wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji (także tych starożytnych), teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii świata antycznego (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii (K_U02). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania wykopaliskowe i studia źródłoznawcze (K_K02); – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy zwią- 	Obecność na zajęciach; dyskusja; referat.

				zane z wykonywaniem zawodu archeologa (K_K04); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07).	
MK XVIII Archeologia antyczna (A)	Imperium perskie Achemenidów	1,5	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych (K_W03); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii świata antycznego (K_W07); – ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji świata starożytnego, przydatnych dla poznania świata starożytnego (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii (K_U02); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy zwią- 	Dyskusja; referat; pi-semna praca domowa.

				zane z wykonywaniem zawodu archeologa (K_K04); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05).	
MK XVIII Archeologia antyczna (A)	Liwiusz i Tacyt – historia i archeologia Rzymu wobec literatury	1,5	fakultatywny (A)	WIEDZA: – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii starożytnego Rzymu (K_W03); – zna i rozumie wartość źródeł pisanych w szczególności prac Liwiusza i Tacyty, potrafi dokonać ich krytyki pod względem korelacji ze świadectwami archeologicznymi (K_W07). UMIEJĘTNOŚCI: – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych w oparciu o źródła pisane (K_U02). KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09).	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.
	Mezopotamia i świat grecki	1,5	fakultatywny (A)	WIEDZA: – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii obszarów Mezopotamii i starożytnej Grecji w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii Bliskiego Wschodu odpowiadającą poszczególnym okresom chronologicznym oraz innych naukach humanistycznych, w tym szczególnie historii i antropologii kulturowej, z którymi współpracuje archeologia w kontekście badań wpływów międzykulturowych (K_W02); – ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii Mezopotamii i starożytnej Grecji oraz Rzymu (K_W04); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii Bliskiego Wschodu i	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny.

				<p>starożytnej Grecji (K_W07).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod w zakresie archeologii Mezopotamii i świata antycznego (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności w zakresie formułowania problemów naukowych i ich analizy poprzez dobór stosownych metod i narzędzi badawczych, opracowania i prezentacji wyników badań, a także rozwiązywanie problemów z dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiów związanych z archeologią Bliskiego Wschodu i związków kulturowych ze starożytną Grecją (K_U02); – potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla studiów nad archeologią Mezopotamii i obszarów Grecji starożytnej oraz tych dyscyplin z innych obszarów (odpowiadających naukom przyrodniczym i sztuce), które są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują (K_U04). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	
<p>MK XVIII Archeologia antyczna (A)</p>	<p>Partowie – godny przeciwnik Rzymu</p>	<p>1</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii starożytnego Iranu i Azji środkowej (K_W03); – widzi różnicę w odmienności badań archeologicznych odległych obszarów, z uwzględnieniem źródeł pisanych oraz ikonograficznych (K_W05); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji świata starożytnego, przydatnych dla jego poznania, niezależnie od regionu 	<p>Obecność na zajęciach; dyskusja; referat.</p>

				<p>(K_W07).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł, także tych odmiennych w różnych kręgach kulturowych, i metod archeologicznych (K_U01); – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U03); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu archeologa (K_K04); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07). 	
<p>MK XVIII Archeologia antyczna (A)</p>	<p>Pieniądz i gospodarka w świecie starożytnym</p>	<p>1,5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii śródziemnomorskiej dotyczącej powstawania i roli systemów pieniężnych w starożytności (K_W03); – ma podstawową wiedzę z zakresu numizmatyki starożytnej oraz posiada podstawową wiedzę dotyczącą kulturowej roli pieniądza monetarnego, jego roli ekonomicznej i politycznej (K_W07); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych źródeł, stanowiących warsztat badawczy archeologa klasycznego oraz zna wartość mennictwa, jako świadectwa kultury oraz techniki i technologii (K_W12). 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla numizmatyki antycznej oraz zagadnień z nią związanych (K_U02). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	
MK XVIII Archeologia antyczna (A)	Wizerunek barbarzyńcy w kulturze antycznej	1,5	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii świata antycznego i Barbaricum (K_W02); – ma podstawową wiedzę dotyczącą wzajemnych oddziaływań między światem antycznym a szeroko pojętym Barbaricum (K_W04). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje kluczowe dla wzajemnych oddziaływań między światem antycznym a szeroko pojętym Barbaricum (K_U01); – potrafi zdefiniować zakres geograficzny i terminologiczny pojęcia Barbaricum (K_U04). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.
	Przestrzeń społeczna w kulturze antyku	1	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii starożytnej Grecji i Rzymu w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej w kontekście badań nad rozwojem społeczeństwa starożytnej Grecji i Rzymu (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii antycznej oraz innych naukach humani- 	Obecność na zajęciach; referat; prezentacja; sprawdzian pisemny.

				<p>stycznych, w tym szczególnie historii i antropologii kulturowej dotyczącej specyfiki badań społeczeństw starożytnych w basenie Morza Śródziemnego (K_W02);</p> <p>– ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych, archeologiczno-przyrodniczych, przyrodniczych odnoszących się do rekonstrukcji norm społecznych, wierzeń i struktury społecznej w Grecji i Rzymie doby starożytnej (K_W03);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania społeczeństwa greckiego i rzymskiego, zrozumienia ciągłości tradycji w sferze religijnej, architekturze i sztukach użytkowych oraz poznaniu różnic wynikających z odmiennych warunków kształtowania się obu społeczeństw (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod związane z rekonstrukcją życia codziennego starożytnych Greków i Rzymian (K_U01);</p> <p>– potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla dyscypliny archeologia starożytnej Grecji i Rzymu w zakresie zagadnień społecznych, kulturowych i religijnych (K_U04).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03).</p>	
MK XVIII Archeologia antyczna (A)	Antyczne fundamenty cywilizacji europejskiej	1,5	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii kultur starożytnej Europy oraz posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację przynależności kulturowej</p>	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.

				<p>źródeł archeologicznych oraz ich roli w rozwoju cywilizacji europejskiej (K_W07);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych źródeł, stanowiących warsztat badawczy archeologa klasycznego oraz analizy wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych rozwijanych w archeologii europejskiej okresu starożytności (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych stosowanych w badaniach starożytnej Europy (K_U01).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05);</p> <p>– wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09).</p>	
<p>MK XVIII Archeologia antyczna (A)</p>	Szlak jedwabny	1	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii badającej kultury związane ze zjawiskiem tzw. jedwabnego szlaku (K_W03);</p> <p>– ma podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji świata starożytnego, przydatnych dla poznania kultur starożytnych Chin, koczowników Wielkiego Stepu, środkowej Azji, Indii i Iranu oraz wiedzę z zakresu archeologii okresu hellenistycznego i starożytnego Rzymu (K_W07);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych źródeł, stanowiących warsztat badawczy archeologa orientalisty oraz analizy wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w badaniach nad zagadnieniem szlaku jedwabnego (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem</p>	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>różnych źródeł i metod archeologicznych stosowanych w badaniach nad szklakiem jedwabnym (K_U01);</p> <p>– posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii podejmującej badania nad zjawiskami o charakterze wielokulturowym (K_U02).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05).</p>	
<p>MK XVIII Archeologia antyczna (A)</p>	<p>Sztuka obrazu w starożytnej Grecji i Rzymie</p>	1,5	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01);</p> <p>– zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w studiach nad ikonografią grecką i rzymską jako źródle archeologicznym oraz innych naukach humanistycznych, w tym szczególnie historii i antropologii kulturowej (K_W02);</p> <p>– ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii starożytnej Grecji i Rzymu w kontekście studiów nad wytworami kultury materialnej (ceramika figurowa, mozaika, rzeźba) (K_W03);</p> <p>– ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii antycznej stanowiącej podstawę nad studiami ikonograficznymi (K_W04).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod w zakresie archeologia starożytnej Grecji i Rzymu: wytwory rzemiosła artystycznego i użytkowego (K_U01);</p> <p>– umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U03);</p> <p>– potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teo-</p>	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>retycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla studiów nad ikonografią antyczną (K_U04);</p> <p>– posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U06).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03);</p> <p>– prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (K_K04).</p>	
<p>MK XVIII Archeologia antyczna (A)</p>	<p>Teatr grecki – studium archeologiczne</p>	<p>1,5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii architektury starożytnej Grecji oraz innych naukach humanistycznych, w tym szczególnie historii i antropologii kulturowej z którymi współpracuje archeologia w kontekście badań kulturowych, religijnych i społecznych związanych z teatrem greckim jako istotą kultury miejskiej starożytnych Greków (K_W02);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii Grecji w kontekście studiów nad teatrem greckim (K_W07);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania genezy i rozwoju teatru greckiego w kontekście badań archeologicznych (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod w zakresie analizy źródeł archeologicznych w kontekście rozwoju teatru greckiego (K_U01);</p> <p>– potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teo-</p>	<p>Obecność na zajęciach; referat; prezentacja; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>retycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla studiowanej dyscypliny oraz tych dyscyplin z innych obszarów, które są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują pomocnych w analizie źródeł archeologicznych związanych z teatrem greckim (K_U04).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07). 	
MK XVIII Archeologia antyczna (A)	Źródłoznawstwo w studiach nad kulturą antyczną	1,5	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe źródła dotyczące archeologii świata antycznego, w tym ma wiedzę o wartości poznawczej antycznych źródeł pisanych, z zakresu antycznej epigrafiki, numizmatyki, ikonografii, papirologii (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi zdefiniować podstawowe źródła dotyczące archeologii świata antycznego (K_U01); – potrafi scharakteryzować wartość poznawczą antycznych źródeł pisanych (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.
MK XIX Archeologia architektury (B)	Archeologia architektury antycznej	3	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe fakty z historii starożytnej, szczególnie kultur Egiptu, Mezopotamii, Grecji i Rzymu (K_W04); – ma podstawową wiedzę o starożytnych stylach architektonicznych, budowlach i materiałach budowlanych, wykorzystywanych w starożytności (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi opisać najważniejsze fakty z dziejów starożytnych Egiptu, Mezopotamii, Grecji i Rzymu 	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.

				<p>(K_U01);</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi opisać najważniejsze cechy starożytnych stylów architektonicznych, budowli i materiałów, wykorzystywanych w starożytności (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	
<p>MK XIX Archeologia architektury (B)</p>	<p><i>Sacrum i profanum</i> w architekturze do schyłku starożytności</p>	1,5	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii architektury oraz innych naukach humanistycznych, w tym szczególnie historii i antropologii kulturowej (K_W02); – ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii antycznej (K_W04); – ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości (K_W12). <p>UMIĘJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii (K_U02); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno- 	<p>Bieżące przygotowanie do zajęć; aktywne uczestnictwo w zajęciach; prezentacja; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>kulturowej oraz funkcji (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOLECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	
<p>MK XIX Archeologia architektury (B)</p>	<p>Archeologia architektury pradziejowej</p>	<p>3</p>	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, szczególnie w historii architektury i antropologii kulturowej (K_W02); – ma podstawową wiedzę o najstarszych konstrukcjach mieszkalnych prahistorycznej Europy, zna główne osiągnięcia tradycji megalitycznej, rodzaje osad i formy osadnictwa (K_W04). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla archeologii architektury pradziejowej (K_U04); – potrafi interpretować ślady po budynkach mieszkalnych, powiązać typ osadnictwa z lokalnymi tradycjami kulturowymi i rodzajem gospodarki ocenić i wyjaśnić znaczenie konkretnych rozwiązań konstrukcyjnych (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOLECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	<p>Bieżące przygotowanie do zajęć; prezentacja; sprawdzian pisemny.</p>
	<p>Architektura drewniana wczesnego średniowiecza</p>	<p>1,5</p>	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna terminologię odnoszącą się do architektury drewnianej oraz podstawowe źródła do jej analizy (K_W02); 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja; referat; sprawdzian pi-</p>

				<p>– zna wiedzę na temat właściwości surowca drewnianego, narzędzi, których używano przy obróbce drewna oraz specjalności związanych z obróbką drewna, a także na temat technik budowy domostw, wałów grodowych, mostów i innych konstrukcji drewnianych (K_W04);</p> <p>– ma wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację relikwów architektury drewnianej, opisu form, określenia jej funkcji i określenia związków chronologiczno-przestrzennych we wczesnym średniowieczu na obszarze Słowiańszczyzny i w strefie nadbałtyckiej, wie jak wyglądała infrastruktura wczesnych miast: drogi, studnie, wodociągi itp. (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować i wykorzystywać informacje odnoszące się do problematyki badań nad architekturą drewnianą wczesnego średniowiecza (K_U01);</p> <p>– posiada umiejętności wypowiedzenia się na tematy dotyczące rozwoju technik budowlanych, ich zasięgów przestrzennych, procesów urbanistycznych, rozplanowania i infrastruktury osiedli wczesnośredniowiecznych na podstawie literatury przedmiotu, studiowania we własnym zakresie wybranych zagadnień, opracowania wyników badań archeologicznych itp. (K_U02);</p> <p>– potrafi wymienić techniki i narzędzia oraz scharakteryzować zmiany jakim podlegała architektura drewniana wczesnego średniowiecza (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOLECZNE:</p> <p>– docenia potrzebę uczenia się i zdobywania wiedzy (K_K01);</p> <p>– umie odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego zadania (K_K03);</p> <p>– wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując prawo innych osób do tego samego (K_K07);</p> <p>– potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, w tym prowadzącym badania przyrodnicze (K_K10).</p>	semny.
MK XIX	Archeologia architektury	1,5	fakultatywny	WIEDZA:	Obecność na zajęciach;

Archeologia architektury (B)	średniowiecza		(B)	<p>– ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii architektury w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01);</p> <p>– zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii architektury (K_W02);</p> <p>– ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi (K_W05);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii (K_W07);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01);</p> <p>– potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05);</p> <p>– wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09).</p>	dyskusja; esej; prezentacja; sprawdzian pisemny.
MK XIX Archeologia architektury (B)	Architektura zakonów rycerskich	1,5	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii architektury (K_W02);</p> <p>– ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i</p>	Obecność na zajęciach; dyskusja; esej; prezentacja; sprawdzian pisemny.

				<p>interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii architektury (K_U02); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	
MK XIX Archeologia architektury (B)	Życie codzienne w klasztorach	1,5	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o życia zakonnym w klasztorach (K_W04); – zna możliwości jakie daje archeologia i historia w rozumieniu przeszłości klasztorów (K_W05); – posiada wiedzę o tym jaki potencjalne możliwości poznania przeszłości klasztorów i ich roli w rozwoju ludzkości daje analiza i interpretacja źródeł (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umie rozwiązywać różne problemy oraz krytycznie analizować różne rodzaje źródeł przygotowując wizualizację zrekonstruowanego jednego miejsca regularne- 	Obecność na zajęciach; dyskusja; prezentacja; sprawdzian pisemny.

				<p>go w klasztorze (K_U02);</p> <ul style="list-style-type: none"> – umie poszerzać swoje umiejętności badawcze, bazując na różnych źródłach i dziedzinach wiedzy koncentrujących się wokół reguł życia w klasztorach (K_U03). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma kompetencje do pracy i współpracy w zespole badawczym (K_K02); – ma świadomość roli klasztorów dla rozwoju społeczeństw, a tym samym odpowiedzialność za to szczególne dziedzictwo kulturowe (K_K05); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	
<p>MK XIX Archeologia architektury (B)</p>	<p>Miasto, kościół, cmentarz. Rytuały, organizacja przestrzenna</p>	2	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma wiedzę z zakresu cmentarzy przykościelnych w miastach, ich organizacji przestrzennej i ich historii odsłanianej podczas badań archeologicznych (poziomy pochówków, zmienność zwyczajów funeralnych itp.) (K_W04); – zna możliwości, jakie daje archeologia, historia i geografia w rozumieniu przeszłości cmentarzy i ich miejsca w przestrzeni miejskiej (K_W05); – zna przeszłość społeczeństw przez pryzmat cmentarzy i roli takich badań dla ludzkości analizując i interpretując źródła archeologiczne, ikonograficzne i kartograficzne (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umie rozwiązywać różne problemy oraz krytycznie analizować różne rodzaje źródeł przygotowując prezentacji o wybranym cmentarzu, organizacji jego przestrzeni i stosowanych tam rytuałów (K_U02); – umie poszerzać swoje umiejętności badawcze, bazując na różnych źródłach i dziedzinach wiedzy koncentrujących się wokół życia w mieście i zmienności rytuałów funeralnych zależnych od biegu historii (K_U03). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma kompetencje do pracy i współpracy w zespole badawczym (K_K02); 	<p>Dyskusja; prezentacja; sprawdzian pisemny; egzamin pisemny.</p>

				– ma świadomość miejsca cmentarzy w przestrzeni miast i roli rytuałów funeralnych w rozwoju społeczeństw, kreuje poczucie odpowiedzialności za to szczególne dziedzictwo kulturowe (K_K05).	
MK XIX Archeologia architektury (B)	Zespoły architektoniczne. Źródła i interpretacje	3	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna terminologię z zakresu zabudowy klasztorów i innych zespołów architektonicznych (K_W02); – ma wiedzę z zakresu zabudowy klasztorów i innych zespołów architektonicznych (K_W04); – zna możliwości, jakie daje archeologia, architektura i historia dla rozumienia przeszłości (K_W05); – zna zasady ekspozycji i ochrony odkrywanych obiektów architektury (K_W09); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę zmian zabudowy i interpretację źródeł w celu poznania przeszłości (stylów, epok, tendencji) przez pryzmat architektury (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umie rozwiązywać różne problemy oraz krytycznie analizować różne rodzaje źródeł i tworzyć na ich podstawie syntetyzujące obrazy przygotowując hipotetyczną rekonstrukcję jednego z badanych archeologicznie zespołów architektonicznych (K_U02); – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać swoje umiejętności badawcze, bazując na różnych zespołach architektonicznych i obszarach wiedzy (budownictwo, architektura, archeologia, zabudowa i infrastruktura) (K_U03); – potrafi zredagować tekst wraz z przypisami, dokumentacją i powołaniem się na literaturę, charakteryzujący jeden z obiektów (K_U08). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma kompetencje do pracy i współpracy w zespole badawczym (K_K02); – potrafi dobrze spopularyzować wiedzę o dawnych zespołach architektonicznych i ich roli w krajobrazie kulturowym (K_K06); – docenia rolę nauk humanistycznych i pokrewnych dla odślania przeszłości i kształtowania więzi społecznych regionalnych i ponadregionalnych znając 	Dyskusja; prezentacja; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny; egzamin pisemny.

MK XIX Archeologia architektury (B)	Metodyka badań architektonicznych	1,5	fakultatywny (B)	<p>dawną architekturę i jej zachowane relikty (K_K08).</p> <p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi (K_W05); – ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii (K_W06). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	Zadania śródsesemestralne.
	Historia technik budowlanych	1	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, w tym szczególnie historii, historii sztuki i architektury (K_W02); – ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej w odniesieniu do tematyki związanej z historią technik budowlanych (K_W04); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii (K_W07); – ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p>	Obecność na zajęciach; dyskusja; esej; prezentacja; sprawdzian pisemny.

				<p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych, zwłaszcza dotyczących badań nad technikami stosowanymi w architekturze (K_U01);</p> <p>– potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05);</p> <p>– wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07).</p>	
MK XIX Archeologia architektury (B)	Elementy i detale architektoniczne	1	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii architektury (K_W02);</p> <p>– ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii architektury i w różnych kierunkach badań archeologicznych (K_W03);</p> <p>– ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej zwłaszcza w odniesieniu do elementów i detali architektonicznych (K_W04);</p> <p>– ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych, zwłaszcza</p>	Obecność na zajęciach; dyskusja; esej; prezentacja; sprawdzian pisemny.

				<p>dotyczących badań nad technikami stosowanymi w architekturze (K_U01);</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii architektury (K_U02); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07). 	
<p>MK XIX Archeologia architektury (B)</p>	Warsztaty ceramologiczne	2	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna terminologię w zakresie garncarstwa i kaflarstwa, rodzaje mas garncarskie i sposoby ich przygotowywania, techniki budowy naczyń i narzędzia do ich wytwarzania (K_W02); – posiada wiedzę o metodach analizy wyrobów garncarskich z różnych okresów, wie jakie cechy miały wyroby ceramiczne w kolejnych fazach rozwoju garncarstwa (K_W07). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi ocenić, jaką techniką zostało wykonane naczynie i w jakim okresie mogło być używane (K_U01); – umie ocenić przydatność zdobytej wiedzy o ceramice dla poznania poziomu wytwórczości i upodobań danej społeczności w danym okresie integrując kilka obszarów wiedzy (ceramologia, archeologia, socjologia, 	Obecność na zajęciach; dyskusja; prezentacja; sprawdzian pisemny.

				<p>garncarstwo) (K_U02);</p> <p>– umie określić przydatność ustaleń z kilku obszarów wiedzy dla formułowania wniosków dotyczących ceramiki jako nośnika informacji o infiltracjach kulturowo-handlowych dawnych społeczności (K_U03).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi inspirować i organizować proces uczenia siebie i innych łącząc różne umiejętności z wiedzą (K_K01);</p> <p>– prawidłowo określa priorytety służące realizacji określonego zadania (K_K03);</p> <p>– ma świadomość, że archeologia poprzez pokazy interaktywne wychodzi naprzeciw społecznym oczekiwaniom (K_K08).</p>	
<p>MK XX Archeologia historyczna (A)</p>	<p>Wprowadzenie do archeologii historycznej</p>	3	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii średniowiecza w systemie nauk historycznych (K_W01);</p> <p>– ma podstawową wiedzę na temat wykorzystania metod interdyscyplinarnych w badaniach historycznych (K_W03);</p> <p>– ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii historycznej Polski, obejmującą odpowiednią aparaturę pojęciową i historię badań nad wczesnym średniowieczem (K_W04);</p> <p>– posiada ogólne rozeznanie w rodzajach źródeł niezbędnych dla poznania i zrozumienia kultury w okresie wczesnego średniowiecza, wchodzącego w zakres archeologii historycznej, posiada wiedzę w zakresie przewodnich źródeł archeologicznych charakterystycznych dla kultury materialnej omawianego okresu (źródła nieruchome i ruchome) (K_W12).</p> <p>UMIĘJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi korzystać z literatury przedmiotu dotyczącej archeologii historycznej (K_U01);</p> <p>– potrafi wyciągać wnioski dotyczące aktualnych odkryć archeologicznych, umieszczając je w adekwatnym kontekście historycznym (K_U02);</p> <p>– rozumie specyfikę archeologii historycznej wymagającej wiedzy z zakresu archeologii i historii (K_U03).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p>	<p>Obecność na zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; referat; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>– potrafi ocenić wagę odkryć archeologicznych i ich znaczenie dla rozwoju badań dotyczących omawianej problematyki (K_K05);</p> <p>– uświadamia sobie znaczenie innych dyscyplin humanistycznych i przyrodniczych dla rozwoju archeologii historycznej (K_K10).</p>	
<p>MK XX Archeologia historyczna (A)</p>	<p>Słowiańszczyzna plemienna</p>	<p>5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę o znaczeniu archeologii Słowian w odtwarzaniu dziejów społeczności europejskich (K_W01);</p> <p>– ma uporządkowaną wiedzę na temat pochodzenia Słowian, zna strefy kulturowe na obszarze Słowiańszczyzny (przewodnie stanowiska archeologiczne, ich specyfikę, historię badań oraz ich znaczenie w ujęciu archeologicznym i historycznym) (K_W04);</p> <p>– ma podstawową wiedzę o historii przemian społecznych i gospodarczych w Europie na przestrzeni VI–IX wieku (K_W05);</p> <p>– zna model kultury wczesnosłowiańskiej (K_W06);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę dotyczącą kultury materialnej (garncarstwo) oraz sfery duchowej Słowian (mity, wierzenia i panteon bóstw słowiańskich, miejsca kultu, formy obrządku pogrzebowego) (K_W12).</p> <p>UMIĘJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi opisać sytuację społeczno-gospodarczą w Europie na przestrzeni VI–IX wieku oraz główne strefy kulturowe Słowiańszczyzny (K_U01);</p> <p>– potrafi scharakteryzować model kultury wczesnosłowiańskiej oraz sferę duchową Słowian (mity, wierzenia i panteon bóstw słowiańskich, miejsca kultu, formy obrządku pogrzebowego) (K_U02);</p> <p>– potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury materialnej, przeprowadzić ich analizę w celu określenia ich funkcji i chronologii (K_U05);</p> <p>– posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów na kwestię pochodzenia Słowian (K_U06).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania</p>	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja; referat; prezentacja; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>(K_K03);</p> <ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (K_K04); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	
<p>MK XX Archeologia historyczna (A)</p>	<p>Państwa słowiańskie</p>	<p>5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii średniowiecza w badaniach nad genezą struktur państwowych średniowiecznej Europy ((K_W01); – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii historycznej, szczególnie odnoszące się do Słowiańszczyzny wczesnośredniowiecznej (K_W02); – ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii historycznej, między innymi dotyczącą zagadnień państw słowiańskich (K_W04); – na podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami i dyscyplinami znajdującymi się w obszarze nauk humanistycznych (K_W05). <p>UMIĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla archeologii historycznej oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05); – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U06). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie i innych zadania (K_K03); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07);</p> <p>– wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09).</p>	
<p>MK XX Archeologia historyczna (A)</p>	<p>Archeologia miast późnośredniowiecznych i nowożytnych</p>	<p>5,5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę dotyczącą archeologii późnośredniowiecznych i nowożytnych miast (K_W04);</p> <p>– zna podstawowe metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury późnośredniowiecznych i nowożytnych miast (K_W07);</p> <p>– ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09);</p> <p>– posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację późnośredniowiecznych i nowożytnych źródeł archeologicznych pozyskiwanych w miastach oraz wiedzę z zakresu rozplanowania przestrzennego i funkcjonowania późnośredniowiecznych i nowożytnych miast (K_W12);</p> <p>– ma wiedzę na temat metodyki badań późnośredniowiecznych i nowożytnych stanowiskach archeologicznych strefy miejskiej (K_W15).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące archeologii późnośredniowiecznych i nowożytnych miast (K_U01);</p> <p>– potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla archeologii średniowiecza i nowożytności (K_U04);</p> <p>– posiada umiejętności formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania wykopaliskowe (K_K02);</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; pisemna praca domowa; egzamin ustny.</p>

				<p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05);</p> <p>– wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09).</p>	
<p>MK XX Archeologia historyczna (A)</p>	<p>Archeologia strefy pozamiejskiej w późnym średniowieczu i nowożytności</p>	<p>5,5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma wiedzę dotyczącą stanu badań archeologicznych w strefie pozamiejskiej w późnym średniowieczu i nowożytności w Polsce, zna najważniejsze stanowiska późnośredniowieczne i nowożytne ze strefy pozamiejskiej (założenia obronne, nieobronne, cmentarze) (K_W04);</p> <p>– zna techniki stosowane w budownictwie drewnianym późnego średniowiecza i nowożytności w strefie pozamiejskiej, ma wiedzę o podstawowych rodzajach (grupy techniczne, gatunkowe) naczyń ceramicznych z późnego średniowiecza i nowożytności (K_W07);</p> <p>– posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kulturowych związanych z badaniem stanowisk pozamiejskich z późnego średniowiecza i nowożytności (K_W12).</p> <p>UMIĘJĘTNOŚCI:</p> <p>– posiada umiejętności łączenia wiedzy z różnych dyscyplin pomocnych w uprawianiu archeologii historycznej, w tym w szczególności w badaniach nad strefą pozamiejską w późnym średniowieczu i nowożytności w Polsce, docenia i wykorzystuje wszystkie dostępne pozaarcheologiczne rodzaje źródeł, (K_U01);</p> <p>– zna zasady prowadzenia badań archeologicznych w terenie na późnośredniowiecznych i nowożytnych stanowiskach archeologicznych strefy pozamiejskiej (K_U02);</p> <p>– potrafi wyróżnić i scharakteryzować podstawowe grupy wytworów kultury związanych z badaniami stanowisk późnośredniowiecznych i nowożytnych w strefie pozamiejskiej ziem Polski (K_U05).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p>	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja; sprawdzian pisemny; egzamin ustny.</p>

				<ul style="list-style-type: none"> – potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym realizującym problematykę związaną z osadnictwem strefy pozamiejskiej w późnym średniowieczu i nowożytności na terenie Polski (K_K02); – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania badawczego (K_K03); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07). 	
MK XXI Archeologia podwodna (B)	Archeologia podwodna basenu Morza Północnego i Bałtyku	3,5	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie badań podwodnych dla poznania przeszłości poszczególnych regionów Morza Północnego i Bałtyku (K_W01); – zna stanowiska podwodne w rejonie Morza Północnego i Bałtyku (K_W04); – rozumie potencjał archeologii podwodnej w rekonstrukcji procesów politycznych i gospodarczych do jakich dochodziło w przeszłości (K_W05); – ma wiedzę na temat złożoności procesów depozycyjnych i podepozycyjnych zachodzących na stanowiskach podwodnych (K_W11); – zna źródła archeologiczne pozwalające na rekonstrukcje aktywności morskiej w poszczególnych rejonach Europy Północnej (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega znaczenie archeologii podwodnej dla rozwoju wiedzy o minionych kulturach i w basenie Morza Północnego i Bałtyku (K_U01); – umie określić znaczenie wraków i zatopionych portów dla rekonstrukcji procesów historycznych zachodzących w poszczególnych rejonach Morza Północnego i Bałtyku (K_U02); – potrafi opisać techniki poszukiwania, dokumentacji, eksploracji i ochrony stanowisk podwodnych w rejonie Morza Północnego i Bałtyku (K_U11). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna sposoby zabezpieczania, ochrony i prezentacji podwodnego dziedzictwa kulturowego z rejonów Morza Północnego i Bałtyku (K_K05); 	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; referat; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny; egzamin ustny.

				– potrafi przedstawiać tezy i argumenty naukowe i bronić ich w dyskusji w grupie (K_K07).	
MK XXI Archeologia podwodna (B)	Archeologia podwodna basenu Morza Śródziemnego	3,5	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie badań podwodnych dla poznania przeszłości poszczególnych regionów Morza Śródziemnego (K_W01); – zna stanowiska podwodne w rejonie Morza Śródziemnego (K_W04); – rozumie potencjał archeologii podwodnej w rekonstrukcji procesów politycznych i gospodarczych do jakich dochodziło w przeszłości (K_W05); – ma wiedzę na temat złożoności procesów depozycyjnych i podepozycyjnych zachodzących na stanowiskach podwodnych (K_W11); – zna źródła archeologiczne pozwalające na rekonstrukcje aktywności morskiej poszczególnych cywilizacji śródziemnomorskich (K_W12). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega znaczenie archeologii podwodnej dla rozwoju wiedzy o minionych kulturach i cywilizacjach w basenie Morza Śródziemnego (K_U01); – umie określić znaczenie wraków i zatopionych portów dla rekonstrukcji procesów historycznych zachodzących w poszczególnych rejonach Morza Śródziemnego (K_U02); – potrafi opisać techniki poszukiwania, dokumentacji, eksploracji i ochrony stanowisk podwodnych w rejonie Morza Śródziemnego (K_U11). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna sposoby zabezpieczania, ochrony i prezentacji podwodnego dziedzictwa kulturowego z rejonów Morza Śródziemnego (K_K05); – potrafi przedstawiać tezy i argumenty naukowe i bronić ich w dyskusji w grupie (K_K07). 	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; referat; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny; egzamin ustny.
	Archeologia podwodna strefy śródłądowej Europy	3,5	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie archeologii podwodnej dla poznania poszczególnych epok i okresów chronologicznych (K_W01); – zna stanowiska podwodne ze strefy śródłądowej Europy (K_W04); 	Obecność na zajęciach; aktywny udział w zajęciach; referat; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny; egzamin ustny.

				<p>– rozumie potencjał archeologii podwodnej w rekonstrukcji procesów politycznych i gospodarczych do jakich dochodziło w przeszłości (K_W05);</p> <p>– ma wiedzę na temat złożoności procesów depozycyjnych i podepozycyjnych zachodzących na stanowiskach podwodnych (K_W11);</p> <p>– zna źródła archeologiczne pozwalające na rekonstrukcję aktywności społeczności pradziejowych i średniowiecznych w środowisku wodnym (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– dostrzega znaczenie archeologii podwodnej dla rozwoju wiedzy o minionych społecznościach pradziejowych i średniowiecznych (K_U01);</p> <p>– umie określić znaczenie zatopionych osiedli nawodnych i przybrzeżnych dla rekonstrukcji procesów gospodarczych i społecznych zachodzących w poszczególnych rejonach Europy (K_U02);</p> <p>– potrafi opisać techniki poszukiwania, dokumentacji, eksploracji i ochrony śródłądowych stanowisk podwodnych (K_U11).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– zna sposoby zabezpieczania, ochrony i prezentacji podwodnego dziedzictwa kulturowego w strefie śródłądowej Europy (K_K05);</p> <p>– potrafi przedstawiać tezy i argumenty naukowe i bronić ich w dyskusji w grupie (K_K07).</p>	
<p>MK XXI Archeologia podwodna (B)</p>	<p>Morska archeologia historyczna</p>	<p>2,5</p>	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę o najważniejszych późnośredniowiecznych i nowożytnych wrakach (K_W04);</p> <p>– ma wiedzę o źródłach pisanych zawierających informacje o późnośredniowiecznych i nowożytnych wrakach i zasady ich analizowania (K_W05);</p> <p>– ma wiedzę o zmianach w wyposażeniu załóg statków i okrętów, zna główne kolekcje zabytków z wraków jednostek pływających (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi klasyfikować wytwory kultury materialnej wydobywane z wraków (K_U01);</p> <p>– potrafi odtworzyć wyposażenie załóg jednostek pływających (K_U05).</p>	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; referat; pisemna prac domowa; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie podwodnego dziedzictwa kulturowego (K_05); – potrafi przedstawiać tezy i argumenty naukowe i bronić ich w dyskusji w grupie (K_K07). 	
<p>MK XXI Archeologia podwodna (B)</p>	<p>Muzealnictwo archeologii podwodnej</p>	2	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna światowe skanseny archeologii podwodnej i najważniejsze repliki historycznych jednostek pływających (K_W06); – zna historię i system muzealnictwa morskiego, podstawowe funkcje muzeów i organizacji popularyzujących archeologię podwodną w zakresie ochrony, promocji, edukacji społecznej podwodnego dziedzictwa kulturowego (K_W10); – zna podstawowe metody konserwacji zabytków wydobytych z wody w najważniejszych muzeach Polski i świata (K_W15). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi docenić rolę muzeów w promowaniu wyników badań podwodnych (K_U01); – potrafi przygotować wystawy, scenariusze, foldery, katalogi popularyzujące archeologię podwodną (K_U09). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie podwodnego dziedzictwa kulturowego, rozumie rolę podwodnej turystyki archeologicznej (K_K05); – potrafi przedstawiać tezy i argumenty naukowe i bronić ich w dyskusji w grupie (K_K07). 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; referat; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny.</p>
	<p>Zarządzanie projektami w archeologii podwodnej</p>	2,5	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna aspekty prawne mające wpływ na przygotowanie i przeprowadzenie podwodnych badań archeologicznych (K_W09); – zna instytucje państwowe odpowiedzialne za nadzór nad podwodnymi badaniami archeologicznymi oraz sposoby pozyskiwania środków finansowych na ratownicze i systematyczne archeologiczne badania podwodne (K_W10); – rozumie zasady logistyczne stosowane podczas podwodnych badań archeologicznych (K_W11); 	<p>Obecność na zajęciach; dyskusja; referat; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>– zna zasady dokumentacji podwodnego stanowiska archeologicznego oraz wymogi konserwatorskie dotyczące sprawozdań archeologicznych, rozumie złożoność zarządzania podwodnymi badaniami archeologicznymi (K_W15).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wymienić przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i przedstawić dokumenty potrzebne do uzyskania pozwolenia na podwodne badania archeologiczne (K_U01);</p> <p>– potrafi samodzielnie opisać system zarządzeń logistyką podczas podwodnych badań archeologicznych (K_U03);</p> <p>– potrafi przygotować i w bezpieczny sposób przeprowadzić podwodne prace archeologiczne oraz sporządzić dokumentację z badań (K_U11).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi dostosować swoje działania do odpowiednich aktów prawnych (K_K03);</p> <p>– potrafi przygotować, przeprowadzić oraz sporządzić raport z wykonywanego projektu (K_K04);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie podwodnego dziedzictwa kulturowego (K_K05);</p> <p>– potrafi przedstawiać tezy i argumenty naukowe i bronić ich w dyskusji w grupie (K_K07).</p>	
MK XXI Archeologia podwodna (B)	Wybrane zagadnienia z archeologii środowiskowej	2,5	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z naukami przyrodniczymi (archeobotaniką, archeozoologią, geoarcheologią) (K_W05);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji, zna podstawowy zakres źródłowy i problemowy badań archeopryrodniczych w Europie (K_W07);</p> <p>– zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa w stosunku do źródeł botanicznych (K_W11);</p> <p>– ma wiedzę w zakresie skutków oddziaływania antropogenicznego na szatę roślinną i świat zwierzęcy, ma wiedzę z dotyczącą wpływu środowiska (klimat, gleby, rzeźba terenu) na procesy osadnicze, zna podstawowe</p>	Referat; dyskusji nad zaprezentowanymi tezami referatu; sprawdzian pisemny.

				<p>procesy wpływające na rozwój flory i fauny i ich wpływ na sposób gospodarowania człowiekiem w prehistorii, zna procesy przyrodniczo-kulturowe zachodzące w dziejach społeczeństw prehistorycznych, antycznych i wczesnohistorycznych w Europie (K_W16);</p> <p>– zna podstawowe kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych (K_W17).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– krytycznie analizuje wyniki badań archeoprzyrodniczych (K_U01);</p> <p>– posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków, interpretuje dane archeobotaniczne i archeofaunistyczne z obszaru Europy (K_U06);</p> <p>– potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych kategorii źródeł (K_U09);</p> <p>– potrafi stosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych (K_U13);</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować podstawowe informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych (K_U14);</p> <p>– umie przedstawić w postaci graficznej i zinterpretować wyniki analiz paleoprzyrodniczych (K_U15).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05);</p> <p>– potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadząc badania przyrodnicze, rozumie potrzebę precyzyjnego pobierania i opisywania prób do analiz paleoprzyrodniczych (K_K10).</p>	
MK XXI Archeologia podwodna (B)	Metodyka archeologicznych badań podwodnych	4	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna metodyczny dorobek światowej archeologii podwodnej i najnowsze techniki prowadzenia badań</p>	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; zajęcia w

				<p>pod wodą (K_W06);</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe pojęcia oraz zasady poszukiwań, eksploracji i dokumentacji stosowane w trakcie archeologicznych badań podwodnych (K_W11); – zna techniki poszukiwań i zasady działań urządzeń wykorzystywanych w trakcie archeologicznych badań podwodnych (K_W15). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada podstawowe umiejętności pozwalające na zorganizowanie i przeprowadzenie archeologicznych badań podwodnych zgodnie z kanonami metodycznymi (K_U02); – potrafi dobrać odpowiednie techniki badawcze do różnych rodzajów podwodnych stanowisk archeologicznych i zgodnie z kanonami metodycznymi przeprowadzić poszczególne etapy archeologicznych badań podwodnych (K_U11). <p>KOMPETENCJE SPOLECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada umiejętności właściwego postępowania z zabytkami i stanowiskami archeologicznymi zalegającymi w środowisku wodnym, ma świadomość odpowiedzialności za ich zachowanie (K_K05); – potrafi przedstawiać tezy i argumenty naukowe i bronić ich dyskusji w grupie (K_K07). 	<p>terenie; sprawdzian piśmenny.</p>
<p>MK XXII Archeologia prahistoryczna (A)</p>	<p>Kultury paleolityczne i mezolityczne jako system adaptacji środowiskowej</p>	<p>2,5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz specyfice przedmiotu (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i metody stosowane w archeologii i antropologii kulturowej oraz w wybranych dyscyplinach nauk przyrodniczych, z którymi współpracuje archeologia w zakresie paleolitu i mezolitu (K_W02); – ma uporządkowaną wiedzę z zakresu środowiska życia poszczególnych gatunków hominidów i adaptacji kulturowych na przykładzie wybranych stanowisk (K_W04); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych, przydatnych do poznania starszej i środkowej epoki kamienia i relacji 	<p>Obecność na zajęciach; dyskusja; esej; prezentacja; śródsemestralne sprawdziany pisemne.</p>

				<p>między człowiekiem a środowiskiem (K_W12);</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna i rozumie elementy środowiska przyrodniczego w poszczególnych okresach interglacjalnych i glacialnych (K_W16). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące zmian środowiska naturalnego w plejstocenie i wczesnym holoenie, z wykorzystaniem różnych źródeł i metod (K_U01); – potrafi scharakteryzować relacje pomiędzy człowiekiem a środowiskiem w poszczególnych okresach paleolitu (K_U04); – zna przemiany kulturowe na kontynentach Starego i Nowego Świata oraz sposoby adaptacji w odpowiednich okresach paleolitu i mezolitu (K_U05); – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania wpływu środowiska przyrodniczego na kultury w starszej i środkowej epoce kamienia (K_U06). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych (K_K06); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawieniu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	
<p>MK XXII Archeologia prahistoryczna (A)</p>	<p>Kamienne i kościane źródła z epoki kamienia</p>	<p>2,5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz specyfice i metodologii przedmiotu (K_W01); – zna podstawowe pojęcia i techniki obróbki kamienia i kości zwierzęcych w epoce kamienia (K_W02); – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną z zakresu analizy surowcowej jako elementu analizy technologicznej (K_W03); 	<p>Aktywne uczestnictwo na zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; esej.</p>

				<p>– ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej (K_W04);</p> <p>– ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z dyscyplinami nauk przyrodniczych (K_W05);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii (K_W07).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wymienić i rozpoznawać różne rodzaje stanowisk spotykanych w epoce kamienia, a także rodzaje źródeł spotykanych na poszczególnych typach stanowisk (K_U01);</p> <p>– posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów ((K_U06);</p> <p>– umie korzystać z podstawowych technologii informacyjnych, multimediiów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane archeologiczne poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych (K_U12);</p> <p>– zna zmiany klimatyczne w dolnym plejstocenie Europy (K_U13).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05);</p> <p>– bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych (K_U06);</p> <p>– wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07);</p> <p>– wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawieniu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09).</p>	
<p>MK XXII Archeologia prahistoryczna (A)</p>	<p>Relacje interkulturowe w młodszej epoce kamienia</p>	3	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii młodszej epoki kamienia, w tym szczególnie w rozpoznawaniu relacji interkulturowych (K_W02);</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; pisemna praca domowa.</p>

				<p>– ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii młodszej epoki kamienia, zwłaszcza w aspekcie poznawania relacji interkulturowych (K_W04);</p> <p>– ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii neolitu z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza z zakresu szeroko rozumianej antropologii kulturowej i teorii kultury (K_W05);</p> <p>– ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie badań nad młodszą epoką kamienia, zwłaszcza w zakresie badań nad relacjami społecznymi i interkulturowymi (K_W06);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania relacji społecznych i interkulturowych w młodszej epoce kamienia (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod (K_U01);</p> <p>– potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury, właściwych dla poznania relacji kulturowych w młodszej epoce kamienia oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń (K_U05);</p> <p>– posiada umiejętności merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U06).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03);</p> <p>– prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (K_K04);</p> <p>– wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07);</p>	
--	--	--	--	---	--

				– wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy i w sprzeciwianiu się instrumentalizacji archeologii przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne (K_K09).	
MK XXII Archeologia prahistoryczna (A)	Archeologia mokra epoki brązu i początku epoki żelaza	2,5	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zagadnienia terminologiczne, metodologiczne i metodyczne z zakresu archeologii mokrej (<i>Wetland Archaeology</i>) (K_W02); – ma wiedzę na temat technik badania znalezisk pochodzących ze stanowisk „mokrych” (K_W03); – zna główne grupy znalezisk archeologicznych (stałych i ruchomych) należących do kultur młodszej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza z terenu Europy (ofiar bagienne i wota, osiedla mieszkalne, urządzenia komunikacji stałej i ruchomej, materialne pozostałości życia codziennego) oraz znaleziska przyrodnicze (głównie paleobotaniczne) (K_W12). <p>UMIĘJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umie ocenić realną i potencjalną wartość poznawczą osiągniętych wyników badań w odniesieniu do źródeł pozyskiwanych z kontekstów biogenicznych (K_U01); – potrafi scharakteryzować główne grupy znalezisk z młodszej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, pochodzące ze środowisk depozycji „mokrej” (K_U02); – ma umiejętności w zakresie zastosowania praktycznych procedur badawczych odnośnie prawidłowej eksploracji znalezisk „mokrych” (K_U03). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać podstawowe priorytety badawcze, odnoszące się do „archeologii mokrej”, w myśl których rozumie konieczność współpracy interdyscyplinarnej (K_K03); – ma świadomość konieczności stosowania obowiązujących obecnie procedur badawczych odnośnie odkrywanych znalezisk „mokrych” w ścisłym powiązaniu z ich opieką konserwatorską (K_K05); – zdaje sobie sprawę z konieczności ograniczania ingerencji wykopaliskowej w środowiska depozycji mokrej, mając tym samym na względzie przyszły 	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; sprawdzian ustny.

				postęp metodologiczny i metodyczny archeologii (K_K10).	
MK XXII Archeologia prahistoryczna (A)	Między władcą a niewolnikiem. Społeczności Barbaricum	2,5	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę z zakresu chronologii kultur obszaru Barbaricum (K_W04); – ma podstawową wiedzę wynikającą z interdyscyplinarnych rekonstrukcji wybranych procesów, w szczególności zna podstawy teoretyczne badań nad strukturą społeczną ludów obszaru Barbaricum oraz przejawy hierarchizacji widoczne w obrzędzie pogrzebowym poszczególnych kultur w okresach przedrzymskim, rzymskim i wędrówek ludów (K_W05). <p>UMIĘJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności opracowywania i prezentacji wyników kwerendy źródeł (K_U02); – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U03); – umie scharakteryzować społeczności Barbaricum na podstawie źródeł archeologicznych pod kątem hierarchii społecznej i jej przejawów oraz opisać groby książęce: celtyckie, typu lubieszewskiego, typu Hassleben-Leuna-Zakrzów (K_U05). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi współdziałać i pracować w zespole (K_K02); – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K04). 	Aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; referat; sprawdzian pisemny.
	Archeologia wobec dylematów współczesności	3	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii w systemie nauk (K_W01); – ma wiedzę o społecznym funkcjonowaniu wiedzy o przeszłości (K_W03); – zna najistotniejsze problemy związane z komercjali- 	Aktywne uczestnictwo w zajęciach; prezentacja; dyskusja w oparciu o literaturę; pisemna praca domowa.

				<p>zają wiedzę archeologiczną, wie o pozytywnych i negatywnych skutkach komercjalizacji, ma wiedzę na temat różnych instytucji kultury, które zajmują się upowszechnianiem wiedzy o przeszłości (K_W10).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi prawidłowo ocenić dylematy współczesnego społecznego odbioru wiedzy o przeszłości, orientuje się we współczesnym życiu popularno-naukowym (różnych pozytywnych i negatywnych przykładach upowszechniania wiedzy o przeszłości) (K_U02); – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U03); – potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla archeologii (K_U04). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05); – docenia rolę archeologii i innych nauk historycznych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym (K_K08); – wykazuje podstawową odpowiedzialność w przedstawianiu obrazu dziejów zgodnie z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej i w sprzeciwianiu się instrumentalizacji wiedzy o przeszłości i złym praktykom komercjalizacji (K_K09). 	
<p>MK XXII Archeologia prahistoryczna (A)</p>	<p>Ceramika – masowe źródło w badaniach pradziejów</p>	<p>2,5</p>	<p>fakultatywny (A)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, w szczególności w zakresie badań ceramologicznych (K_W04); – ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza w zakresie badań fizyko-chemicznych ceramiki i analiz statystycznych (K_W05); – zna i rozumie podstawowe metody analizy wytworów ceramicznych i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii (K_W07); – posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i 	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; pisemna praca domowa.</p>

			<p>interpretację źródeł ceramicznych, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości (K_W12).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod (K_U01); – posiada podstawowe umiejętności z zakresu tzw. ceramologii, obejmujące formułowanie problemów naukowych i ich analizę, przez dobór stosowanych metod i narzędzi badawczych, opracowania i prezentacji wyników badań, a także pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku (K_U02); – potrafi rozpoznać różne rodzaje prahistorycznych wytworów ceramicznych oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności kulturowo-chronologicznej oraz funkcji (K_U05); – posiada umiejętności merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków K_U06); – posiada podstawowe umiejętności prowadzenia prac technicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych w badaniach ceramiki prahistorycznej (K_U11). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03); – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu (K_K04); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy i w sprzeciwianiu się in- 	
--	--	--	--	--

				strumentalizacji archeologii przez grupy narodowe, społeczne, religijne i polityczne (K_K09).	
MK XXII Archeologia prahistoryczna (A)	Wybrane problemy interpretacyjne współczesnej archeologii	3	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna aktualny stan dyskusji nad znaczeniem teorii w archeologii (K_W02); – ma wiedzę na temat powiązań wyników badań archeologicznych z ustaleniami nauk społeczno-historycznych (K_W05); – zna sposoby interpretacji genezy kultur archeologicznych w ujęciu różnych szkół badawczych (K_W07). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umie ocenić istotność odkryć i kierunków badań archeologicznych dla współczesnej wiedzy o historii cywilizacji (K_U01); – potrafi posługiwać się ujęcia i teoretycznymi na temat głównych problemów prahistorii światowej (początki kultury ludzkiej hominizacja, początki sztuki i religii, innowacje i struktury długiego trwania w dziejach, kluczowe wynalazki i ich znaczenie w rozwoju kultury itp.) (K_U04); – potrafi ocenić wartość merytoryczną różnych poglądów w odniesieniu do współczesnych problemów archeologii (K_U06). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna główne środowiska naukowe w zakresie dyskusji nad teorią archeologii (K_K07); – potrafi powiązać wiedzę archeologiczną z ustaleniami nauk społeczno-historycznych (K_K08). 	Dyskusja w oparciu o literaturę; referat; sprawdzian pisemny.
	Archeologia eksperymentalna	2,5	fakultatywny (A)	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii eksperymentalnej (K_W02); – ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii eksperymentalnej (K_W03); – zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii eksperymentalnej (K_W07); 	Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w projektach doświadczalnych; samodzielne doświadczenie archeologiczne.

				<p>– zna podstawowe metody badawcze i narzędzia stosowane w archeologii eksperymentalnej (K_W11).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych (K_U01);</p> <p>– potrafi posługiwać się odstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla archeologii eksperymentalnej (K_U04);</p> <p>– potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla archeologii oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji (K_U05);</p> <p>– posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U06).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01);</p> <p>– potrafi prawidłowo określić priorytety służące realizacji zadań realizowanych w ramach badań eksperymentalnych (K_K03);</p> <p>– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05).</p>	
MK XXIII Archeologia środowiskowa (B)	Metody przyrodnicze w badaniach archeologicznych	2,5	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <p>– zna najnowsze osiągnięcie zastosowania metod przyrodniczych w studiach nad relacjami pomiędzy środowiskiem a kulturą (K_W16);</p> <p>– zna metody przyrodnicze stosowane w badaniach archeologicznych (K_W17).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– dobiera odpowiednie metody przyrodnicze do badania ekofaktów odkrywanych na stanowiskach archeologicznych (K_U13).</p> <p>– wykorzystuje wyniki badań przyrodniczych w interpretacjach kulturowych (K_U14),</p> <p>– krytycznie ocenia możliwości poznawcze metod</p>	Aktywne uczestnictwo w zajęciach; referat; dyskusja nad тезami referatów; prezentacja.

				<p>przyrodniczych.</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi współdziałać, kierować i koordynować zadania badawcze realizowane w grupie archeologów i bioarcheologów (K_K10).</p>	
<p>MK XXIII</p> <p>Archeologia środowiskowa (B)</p>	<p>Paleofauna w kulturze ludów przedrolniczych i rolniczych</p>	2	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma wiedzę o paleofaunie i jej zmianach oraz wywołujących je czynnikach przyrodniczych i kulturowych (K_W16).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– korzysta z metod badawczych dotyczących badań paleofany (K_U13);</p> <p>– wykorzystuje wyniki badań paleofauny do interpretacji paleośrodowiska zachowań kulturowych (K_U14).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– ma świadomość wykorzystania wyników badań nad paleofauną do ochrony jej zasobów;</p> <p>– współpracuje z badaczami paleofauny (K_K10).</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; referat; dyskusja nad tezami referatów; prezentacja.</p>
	<p>Środowisko abiotyczne a procesy osadnicze i kulturowe</p>	2	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– rozumie złożone procesy powstawania gleb w zależności od układu elementów środowiska przyrodniczego (K_W16);</p> <p>– ma wiedzę na temat morfologii i właściwości gleb naturalnych oraz przekształceń gleb związanych z działalnością człowieka (K_W17).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi opisać profil glebowy i poprawnie zdiagnozować typ gleby oraz odróżnić cechy związane z pedogenezą od cech antropogenicznych (K_U13);</p> <p>– potrafi interpretować wyniki podstawowych i specjalistycznych analiz gleb pod kątem rekonstrukcji zachowań kulturowych człowieka i zmian w środowisku przyrodniczym (K_U14).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03);</p> <p>– potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role (K_K10).</p>	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; prezentacja; sprawdzian pisemny.</p>
	<p>Biologia populacji</p>	2	<p>fakultatywny</p>	<p>WIEDZA:</p>	<p>Obecność na zajęciach;</p>

	pradziejowych i wczesnohistorycznych		(B)	<p>– na wiedzę na temat przedmiotu zainteresowań naukowych biologii populacji pradziejowych i historycznych (tzw. antropologii historycznej) oraz bioarcheologii, potrafi je zdefiniować, a także opisać ich problematykę badawczą (K_W05);</p> <p>– ma wiedzę z zakresu podstawowej metodyki i metodologii badań antropologicznych i bioarcheologicznych dotyczących dawnych populacji ludzkich (K_W16);</p> <p>– zna wybrane pojęcia z języka współczesnej antropologii historycznej i bioarcheologii oraz paleoekologii człowieka (posługuje się ich aparatem pojęciowym) (K_W17).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– wykorzystuje wiedzę o ludzkich szczątkach jako źródle wiedzy o biologii, ekologii i warunkach życia (środowisku biokulturowym) człowieka w przeszłości (K_U14)</p> <p>– zna i efektywnie posługuje się podstawową literaturą przedmiotu (K_W11).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– uświadamia sobie skomplikowane relacje pomiędzy człowiekiem a jego środowiskiem życia w przeszłości (K_K04);</p> <p>– potrafi bardziej efektywnie współpracować z antropologami i biologami w trakcie rozwiązywania problemów naukowych (K_K10).</p>	sprawdzian pisemny (test).
MK XXIII Archeologia środowiskowa (B)	Człowiek i środowisko w plejstocenie i wczesnym holocenie	2,5	fakultatywny (B)	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz specyfice przedmiotu (K_W01);</p> <p>– ma uporządkowaną wiedzę z zakresu adaptacji kulturowych do plejstocenijskiego środowiska na przykładzie wybranych stanowisk (K_W04);</p> <p>– posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych, przydatnych do poznania starszej i środkowej epoki kamienia i relacji pomiędzy człowiekiem a środowiskiem (K_W12);</p> <p>– zna i rozumie elementy środowiska przyrodniczego w poszczególnych okresach interglacjalnych i glacial-</p>	Obecność na zajęciach; referat; dyskusja nad zaprezentowanymi tezami referatu; sprawdzian pisemny.

				<p>nych (K_W16).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące zmian środowiska naturalnego w plejstocenie i wczesnym holo-cenie, z wykorzystaniem różnych źródeł i metod (K_U01); – potrafi scharakteryzować relacje pomiędzy człowiekiem a środowiskiem w poszczególnych okresach paleolitu, na przykładzie wybranych stanowisk (K_U04); – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania wpływu środowiska przyrodniczego na kultury w starszej i środkowej epoce kamienia (K_U06). <p>KOMPETENCJE SPOLECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych (K_K06); – wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego (K_K07); – wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawieniu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej (K_K09). 	
<p>MK XXIII Archeologia środowiskowa (B)</p>	<p>Środowiskowe uwarunkowania procesów kulturowych w VI–III tys. BC</p>	2,5	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada podstawową wiedzę na temat gospodarowania zasobami przyrodniczymi, wykorzystania ich jako surowców w późnym średniowieczu i nowożytności (K_W12); – ma podstawową wiedzę na temat uwarunkowań między kulturą późnego średniowiecza i nowożytności a wybranymi elementami środowiska przyrodniczego (K_W16). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi rozpoznać i opisać podstawowe kategorie zabytków archeologicznych z surowców organicznych, datowane na późne średniowiecze i czasy nowożytne (K_U05); – zna zasady i specyfikę prowadzenia badań archeologicznych, dotyczących osadnictwa późnośrednio- 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; prezentacja; praca pisemna.</p>

				<p>wiecznego i nowożytnego z ziem Polski z uwzględnieniem elementów środowiska przyrodniczego (K_U13);</p> <p>– docenia i wykorzystuje dostępne wyniki badań przyrodniczych w studiach nad elementami kultury późnego średniowiecza i nowożytności z terenu Polski (K_U14).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania badawczego (K_U03);</p> <p>– potrafi współpracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym realizującym problematykę związaną z badaniami nad kulturą późnego średniowiecza i nowożytności w kontekście środowiska przyrodniczego (K_10).</p>	
<p>MK XXIII Archeologia środowiskowa (B)</p>	<p>Środowiskowe uwarunkowania procesów kulturowych w II i I tys. BC</p>	2,5	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– nabywa i pogłębia wiedzę w zakresie uwarunkowań przyrodniczych osadnictwa II i I tysiąclecia p.n.e. ze szczególnym zwróceniem uwagi na obszary: kultur mogiłowych, kulturę trzciniecką i kultury pól popielnicowych, region cywilizacji nordyjskiej oraz krąg kultur halsztackich i wczesnolateńskich wraz ze strefami ich oddziaływań (K_W05);</p> <p>– ma wiedzę na temat wpływu środowiska przyrodniczego na charakter kultury a także zmiany kulturowej, dokonującej się pod wpływem przemian naturalnych i/lub cywilizacyjnej presji człowieka (K_W06);</p> <p>– ma wiedzę w zakresie historii badań przyrodniczo-archeologicznych i ich stanu obecnego odnośnie przestrzenno-kulturowej specyfiki osadnictwa II i I tysiąclecia p.n.e. (K_W16).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi wyszukiwać informacje z zakresu problematyki przyrodniczej, podejmowanej przy okazji studiów nad osadnictwem społeczności II i I tysiąclecia p.n.e (K_U01);</p> <p>– potrafi dokonać krytycznej oceny poglądów dotychczasowych autorów, podejmujących zagadnienia archeologiczno-przyrodnicze w zakresie określonym w tytule zajęć, wykorzystując znajomość źródeł i wiedzę</p>	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; prezentacja; dyskusja w oparciu o literaturę; sprawdzian końcowy (ustny).</p>

				<p>z zakresu teorii prahistorii (K_U04);</p> <p>– posiada umiejętność w zakresie formułowania własnych uzasadnień na rzecz określonej interpretacji powiązań kultury ze środowiskiem przyrodniczym, korzystając z propozycji różnych orientacji prahistorycznych (K_U06).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi formułować problemy badawcze w ramach samodzielnych/zespołowych i niezależnych przedsięwzięć badawczych, jednak z uszanowaniem dotychczasowej wiedzy w zakresie archeologii środowiskowej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza (K_K02);</p> <p>– potrafi nakreślić i uzasadnić ważność priorytetów badawczych odnośnie poznawania związku procesów kulturowych z otoczeniem przyrodniczym, zwracając jednocześnie uwagę na humanistyczny wymiar wskazywanych relacji (K_K03);</p> <p>– potrafi docenić znaczenie i ważność współpracy interdyscyplinarnej w zakresie powiązania nauk humanistycznych (np. geografii humanistycznej, archeologii krajobrazu czy antropologii kulturowej) i przyrodniczych, z punktu widzenia problematyki współczesnej archeologii prahistorycznej II i I tysiąclecia p.n.e. (K_K10).</p>	
<p>MK XXIII Archeologia środowiskowa (B)</p>	<p>Kultura i środowisko u schyłku starożytności i w początkach średniowiecza</p>	<p>2,5</p>	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– prowadzi badania archeologiczno-przyrodnicze w zakresie kultury i środowiska u schyłku starożytności i w początkach średniowiecza (K_W11);</p> <p>– zna zasady gospodarki zasobami fauny oraz flory u schyłku starożytności i w początkach średniowiecza, a także zmiany zachodzące w relacjach pomiędzy środowiskiem a kulturą oraz czynniki warunkujące te zmiany (K_W16).</p> <p>UMIĘJĘTNOŚCI:</p> <p>– dobiera stosowne źródła archeologiczne i przyrodnicze do studiów nad kulturą oraz środowiskiem u schyłku starożytności i w początkach średniowiecza (K_U14).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– propaguje wiedzę o dziedzictwie przyrodniczo-</p>	<p>Obecność na zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; referat; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>kulturowym (K_K05);</p> <p>– współpracuje w gronie badaczy z różnych środowisk (dyscyplin) zajmujących się badaniami kultury i środowiska u schyłku starożytności i w początkach średniowiecza (K_K10).</p>	
<p>MK XXIII Archeologia środowiskowa (B)</p>	<p>Kultura i przyroda w późnym średniowieczu i czasach nowożytnych</p>	2,5	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– posiada podstawową wiedzę na temat gospodarowania zasobami przyrodniczymi, wykorzystania ich jako surowców w późnym średniowieczu i nowożytności (K_W12);</p> <p>– ma podstawową wiedzę na temat uwarunkowań między kulturą późnego średniowiecza i nowożytności a wybranymi elementami środowiska przyrodniczego (K_W16).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi rozpoznać i opisać podstawowe kategorie zabytków archeologicznych z surowców organicznych, datowane na późne średniowiecze i czasy nowożytne (K_U05);</p> <p>– zna zasady i specyfikę prowadzenia badań archeologicznych dotyczących osadnictwa późnośredniowiecznego i nowożytnego z ziem Polski z uwzględnieniem elementów środowiska przyrodniczego (K_U13);</p> <p>– docenia i wykorzystuje dostępne wyniki badań przyrodniczych w studiach nad elementami kultury późnego średniowiecza i nowożytności z terenu Polski (K_U14).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania badawczego (K_U03);</p> <p>– potrafi współpracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym realizującym problematykę związaną z badaniami nad kulturą późnego średniowiecza i nowożytności w kontekście środowiska przyrodniczego (K_10).</p>	<p>Aktywne uczestnictwo w zajęciach; sprawdzian pisemny.</p>
	<p>Antropopresja w układach florystycznych</p>	2	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z botaniką i z paleobotaniką (K_W05);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe metody analizy paleo-</p>	<p>Referat; dyskusji nad zaprezentowanymi tezami referatu; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>przyrodniczych i ich interpretacji, zna podstawowy zakres źródłowy i problemowym badań archeoprzyrodniczych (K_W07);</p> <p>– zna zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego (K_W08);</p> <p>– ma podstawową wiedzę w zakresie skutków oddziaływania antropogenicznego na świat roślinny, zna podstawowe procesy naturalne i antropogeniczne wpływające na rozwój flory i ich wpływ na ostateczny obraz roślinności (K_W16).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <p>– potrafi analizować i oceniać dane paleobotaniczne na gruncie archeologii (K_U01);</p> <p>– stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla botaniki, interpretuje dane paleobotaniczne (K_U13);</p> <p>– potrafi oceniać i selekcjonować podstawowe informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych, dostrzega czynniki środowiskowe i ocenia skalę antropopresji (K_U14).</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <p>– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03).</p>	
<p>MK XXIII Archeologia środowiskowa (B)</p>	<p>Uprawy i zbieractwo roślinne społeczności pradziejowych i wczesnośredniowiecznych</p>	1	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <p>– ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi (K_W05);</p> <p>– zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego (K_W08);</p> <p>– ma podstawową wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii, zna procedury związane z przygotowaniem prób do analizy palinologicznej i archeobotanicznej, ma wiedzę na temat warunków umożliwiających zachowanie się materiału botanicznego na stanowiskach (K_W16);</p> <p>– zna podstawowe kategorie pojęciowe i terminologię</p>	<p>Referat; dyskusji nad zaprezentowanymi tezami referatu; sprawdzian pisemny.</p>

				<p>stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych, zna nazwy łacińskie podstawowych drzew i roślin synantropijnych, ma podstawową wiedzę o rozwoju i rozprzestrzenianiu się roślin uprawnych (K_W17).</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem źródeł i metod archeologicznych, ma podstawowe umiejętności w ocenie roli roślin dziko rosnących w systemie gospodarki zbieracko-łowieckiej i rolniczej (K_U01); – stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych (K_U13); – potrafi wykorzystać dane o obecności roślin uprawnych i synantropijnych w materiale paleobotanicznym ze stanowisk archeologicznych do wnioskowania o sposobach działalności gospodarczej (K_U14); umie przetwarzać podstawowe dane przyrodnicze poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych (K_U15). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadząc badania przyrodnicze (K_K10). 	
<p>MK XXIV Konserwacja zabytków archeologicznych (B)</p>	<p>Materiałoznawstwo surowców organicznych i nieorganicznych</p>	1,5	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posiada podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi (K_W05); – zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa (K_W11); – ma podstawową wiedzę w zakresie konserwacji zabytków archeologicznych (K_W15). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyszukiwać, analizować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł 	<p>Podsumowujący pisemny test kontrolny.</p>

				<p>archeologicznych (K_U01);</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi prowadzić podstawowe prace z zakresu konserwacji zabytków archeologicznych (K_U11). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie konieczność dalszego kształcenia (K_K01); – potrafi pracować w zespole badawczym (K_K02); – ma świadomość znaczenia wartości zabytków archeologicznych, rozumie aspekty i skutki działań konserwatorskich (K_K05). 	
<p>MK XXIV Konserwacja zabytków archeologicznych (B)</p>	<p>Konserwacja zabytków ceramicznych i kamiennych</p>	7,5	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – ma podstawowa wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09); – zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa (K_W11); – ma wiedzę dotyczącą prac laboratoryjnych w zakresie konserwacji archeologicznych zabytków ceramicznych i kamiennych (K_W15). <p>UMIĘJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi rozpoznać różnego rodzaju wytwory kultury materialnej oraz przeprowadzić ich analizę i interpretację (K_U05); – potrafi przeprowadzić prace z zakresu konserwacji archeologicznych zabytków ceramicznych i kamiennych (K_U11). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; realizacja konserwatorska zabytku archeologicznego; pełna dokumentacja konserwatorska; egzamin ustny.</p>
	<p>Konserwacja zabytków metalowych</p>	7,5	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – ma podstawowa wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09); – zna podstawowe metody badawcze i narzędzia 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; realizacja konserwatorska zabytku archeologicznego; pełna dokumentacja konserwatorska; egzamin ustny.</p>

				<p>warsztatu archeologa (K_W11);</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma wiedzę dotyczącą prac laboratoryjnych w zakresie konserwacji archeologicznych zabytków metalowych (K_W15). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi rozpoznać różnego rodzaju wytwory kultury materialnej oraz przeprowadzić ich analizę i interpretację (K_U05); – potrafi przeprowadzić prace z zakresu konserwacji archeologicznych zabytków metalowych (K_U11). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	
<p>MK XXIV Konserwacja zabytków archeologicznych (B)</p>	<p>Konserwacja zabytków z surowców organicznych</p>	7,5	<p>fakultatywny (B)</p>	<p>WIEDZA:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej (K_W01); – ma podstawowa wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego (K_W09); – zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa (K_W11); – ma wiedzę dotyczącą prac laboratoryjnych w zakresie konserwacji archeologicznych zabytków z surowców organicznych (K_W15). <p>UMIEJĘTNOŚCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi rozpoznać różnego rodzaju wytwory kultury materialnej oraz przeprowadzić ich analizę i interpretację (K_U05); – potrafi przeprowadzić prace z zakresu konserwacji archeologicznych zabytków z surowców organicznych (K_U11). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01); – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego (K_K05). 	<p>Obecność na zajęciach; aktywne uczestnictwo w zajęciach; realizacja konserwatorska zabytku archeologicznego; pełna dokumentacja konserwatorska; egzamin ustny.</p>

Szczegółowe wskaźniki punktacji ECTS				
Moduły kształcenia	Przedmioty	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia
MK I Propedeutyka archeologii	Wstęp do archeologii	1,5	1	4
MK II Historia i metodologia archeologii	Historia i teoria archeologii	1	0,5	3,5
	Antropologia kulturowa	1	1	2,5
MK III Metodyka badań	Metody i dokumentacja archeologicznych badań terenowych	2	2	5
	Informatyka w archeologii	1	1	2,5
	Ćwiczenia terenowe I	7,5	7,5	7,5
	Ćwiczenia terenowe II	7,5	7,5	7,5
MK IV Archeologia ziem polskich	Archeologia ziem polskich	4	4	8
MK V Ochrona zabytków	Elementy muzealnictwa	0,5	0,5	1,5
	Ochrona zabytków archeologicznych – podstawy prawne	0,5	0,5	1
MK VI Archeologia prahistoryczna	Paleolit i mezolit	1,5	1	5
	Neolit	1,5	1	5
	Wczesne okresy epoki brązu	1,5	1	5
	Młodsze okresy epoki brązu–wczesne okresy epoki żelaza	1,5	1	5
	Okres lateński–okres wędrówek ludów	1,5	1	5
MK VII Archeologia historyczna	Wczesne średniowiecze	1,5	1	5

MK VII Archeologia historyczna	Późne średniowiecze– –okres nowożytny	1,5	1	5
MK VIII Archeologia śródziemnomorska	Archeologia starożytnej Grecji	0,5	0,5	1
	Archeologia starożytnego Rzymu	0,5	0,5	1
	Archeologia świata śródziemnomorskiego	0,5	0	2
MK IX Archeologia środowiskowa	Podstawy archeozoologii	1	1	3,5
	Elementy paleogeografii	0,5	0,5	1,5
	Antropologia fizyczna	1	1	3,5
	Podstawy paleobotaniki	1	1	3,5
MK X Techniki pracy naukowej w archeologii	Techniki pracy naukowej w archeologii	1	1	3
MK XI Archeologia podwodna	Rola i znaczenie badań podwodnych we współczesnej archeologii	0,5	1	1,5
MK XII Archeologia architektury	Zarys historii i metody badań archeologiczno-architektonicznych	0,5	1	1,5
MK XIII Konserwacja zabytków archeologicznych	Wprowadzenie do praktycznej konserwacji zabytków archeologicznych	1	1	3
MK XIV Seminarium dyplomowe	Seminarium licencjackie	2	2	14
MK XV Moduł kształcenia – zajęcia ogólnouczelniane lub zajęcia oferowane na innym kierunku studiów	Zajęcia proponowane przez Instytut Filozofii UMK	1	0	2
	Zajęcia na innych kierunkach Wydziału Nauk Historycznych UMK	2	0	4
	Zajęcia ogólnouczelniane	1	0	2
MK XVI Moduł kształcenia – zajęcia z wychowania fizycznego	Wychowanie fizyczne	2	2	2

MK XVII Moduł kształcenia –lektorat z języka obcego	Język obcy	4	4	5
MK XVIII Archeologia antyczna	Archeologia środowiska basenu Morza Śródziemnego	0,5	0,5	1
	Archeologia wobec religii Greków i Rzymian	0,5	0,5	1
	Budownictwo starożytnej Grecji i Rzymu	0,5	0,5	1
	Egipt w okresie greko-rzymskim	0,5	0,5	1,5
	Grecka kolonizacja i rzymska ekspansja	0,5	0,5	1,5
	Herodot i Tukidydes – archeologia w świetle pierwszych historyków	0,5	0,5	1
	Imperium perskie Achemenidów	0,5	0,5	1,5
	Liwiusz i Tacyt –historia i archeologia Rzymu wobec literatury	0,5	0,5	1,5
	Mezopotamia i świat grecki	0,5	0,5	1,5
	Partowie – godny przeciwnik Rzymu	0,5	0,5	1
	Pieniądz i gospodarka w świecie starożytnym	0,5	0,5	1,5
	Wizerunek barbarzyńcy w kulturze antycznej	0,5	0,5	1,5
	Przestrzeń społeczna w kulturze antyku	0,5	0,5	1
	Antyczne fundamenty cywilizacji europejskiej	0,5	0,5	1,5
	Szlak jedwabny	0,5	0,5	1
	Sztuka obrazu w starożytnej Grecji i Rzymie	0,5	0,5	1,5

MK XVIII Archeologia antyczna	Teatr grecki – studium archeologiczne	0,5	0,5	1,5
	Źródłoznawstwo w studiach nad kulturą antyczną	0,5	0,5	1,5
MK XIX Archeologia architektury	Archeologia architektury antycznej	1	1	3
	<i>Sacrum i profanum</i> w architekturze do schyłku starożytności	0,5	0,5	1,5
	Archeologia architektury pradziejowej	1	1	3
	Architektura drewniana wczesnego średniowiecza	0,5	0,5	1,5
	Archeologia architektury średniowiecza	0,5	0,5	1,5
	Architektura zakonów rycerskich	0,5	0,5	1,5
	Życie codzienne w klasztorach	0,5	0,5	1,5
	Miasto, kościół, cmentarz. Rytuały, organizacja przestrzenna	1	0	2
	Zespoły architektoniczne. Źródła i interpretacje	1	0,5	3
	Metodyka badań architektonicznych	0,5	0,5	1,5
	Historia technik budowlanych	0,5	0,5	1
	Elementy i detale architektoniczne	0,5	0,5	1
	Warsztaty ceramologiczne	1	1	2
	MK XX Archeologia historyczna	Wprowadzenie do archeologii historycznej	1	1
Słowiańszczyzna plemienna		2	2	5
Państwa słowiańskie		2	2	5

MK XX Archeologia historyczna	Archeologia miast późnośredniowiecznych i nowożytnych	2	1	5,5
	Archeologia strefy pozamiejskiej w późnym średniowieczu i nowożytności	2	1	5,5
MK XXI Archeologia podwodna	Archeologia podwodna basenu Morza Północnego i Bałtyku	1	0,5	3,5
	Archeologia podwodna basenu Morza Śródziemnego	1	0,5	3,5
	Archeologia podwodna strefy śródłądowej Europy	1	0,5	3,5
	Morska archeologia historyczna	1	1	2,5
	Muzealnictwo archeologii podwodnej	1	1	2
	Zarządzanie projektami w archeologii podwodnej	1	1	2,5
	Wybrane zagadnienia z archeologii środowiskowej	1	1	2,5
	Metodyka archeologicznych badań podwodnych	2	2	4
MK XXII Archeologia prahistoryczna	Kultury paleolityczne i mezolityczne jako system adaptacji środowiskowej	1	1	2,5
	Kamienne i kościane źródła z epoki kamienia	1	1	2,5
	Relacje interkulturowe w młodszej epoce kamienia	1	1	3
	Archeologia mokra epoki brązu i początku epoki żelaza	1	1	2,5

MK XXII Archeologia prahistoryczna	Między władcą a niewolnikiem. Społeczności Barbaricum	1	1	2,5
	Archeologia wobec dylematów współczesności	1	1	3
	Ceramika – masowe źródło w badaniach pradziejów	1	1	2,5
	Wybrane problemy interpretacyjne współczesnej archeologii	1	1	3
	Archeologia eksperymentalna	1	1	2,5
MK XXIII Archeologia środowiskowa	Metody przyrodnicze w badaniach archeologicznych	1	1	2,5
	Paleofauna w kulturze ludów przedrolniczych i rolniczych	1	1	2
	Środowisko abiotyczne a procesy osadnicze i kulturowe	0,5	0,5	2
	Biologia populacji pradziejowych i wczesnośredniowiecznych	0,5	0,5	2
	Człowiek i środowisko w plejstocenie i wczesnym holocenie	1	1	2,5
	Środowiskowe uwarunkowania procesów kulturowych w VI–III tys. BC	1	1	2,5
	Środowiskowe uwarunkowania procesów kulturowych w II i I tys. BC	1	1	2,5

MK XXIII Archeologia środowiskowa	Kultura i środowisko u schyłku starożytności i w początkach średniowiecza	1	1	2,5
	Kultura i przyroda w późnym średniowieczu i w czasach nowożytnych	1	1	2,5
	Antropopresja w układach florystycznych	0,5	0,5	2
	Uprawy i zbieractwo roślinne społeczności pradziejowych i wczesnośredniowiecznych	0,5	0,5	1
MK XXIV Konserwacja zabytków archeologicznych	Materiałoznawstwo surowców organicznych i nieorganicznych	0,5	0,5	1,5
	Konserwacja zabytków ceramicznych i kamiennych	3,5	3	7,5
	Konserwacja zabytków metalowych	3,5	3	7,5
	Konserwacja zabytków z surowców organicznych	3,5	3	7,5
Razem		57+18 za zajęcia w ramach modułów do wyboru (MK XVIII–MK XXIII)	48+14–18 za zajęcia w ramach modułów do wyboru (MK XVIII–MK XXIII)	132+48 za zajęcia w ramach modułów do wyboru (MK XVIII–MK XXIII)
Wymiar % liczby punktów ECTS, którą student uzyskuje na skutek wyboru modułów kształcenia:	32%			
Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z obszarów (w przypadku przyporządkowania kierunku do więcej niż jednego obszaru kształcenia):				

Plan studiów

Wydział prowadzący kierunek studiów:	Wydział Nauk Historycznych
Kierunek studiów: <i>(nazwa kierunku musi być adekwatna do zawartości programu kształcenia a zwłaszcza do zakładanych efektów kształcenia)</i>	Archeologia
Poziom kształcenia: <i>(studia pierwszego, drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie)</i>	Studia pierwszego stopnia
Profil kształcenia: <i>(ogólnoakademicki, praktyczny)</i>	Ogólnoakademicki
Forma studiów: <i>(studia stacjonarne, studia niestacjonarne)</i>	Studia stacjonarne
Specjalność:	
Liczba semestrów:	6 (sześć)
Liczba punktów ECTS:	180
Łączna liczba godzin dydaktycznych:	2250

I semestr

Kod przedmiotu w systemie USOS	Nazwa modułu/przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	Forma zaliczenia
1201-AR1-WA-S1	Wstęp do archeologii	wykład	15	4	egzamin
1201-AR1-WA-S1	Wstęp do archeologii	konwersatorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR1-AZP/z-S1	Archeologia ziem polskich	konwersatorium	30	4	zaliczenie na ocenę
1201-AR1-AZP/z-S1	Archeologia ziem polskich	laboratorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR1-MDABT-S1	Metody i dokumentacja archeologicznych badań terenowych	ćwiczenia	45	5	zaliczenie na ocenę
1201-AR1-MDABT-S1	Metody i dokumentacja archeologicznych badań terenowych	konwersatorium	15		zaliczenie na ocenę
1201-AR1-ASG-S1	Archeologia starożytnej Grecji	konwersatorium	15	1	zaliczenie na ocenę
1201-AR1-ASR-S1	Archeologia starożytnego Rzymu	konwersatorium	15	1	zaliczenie na ocenę
1201-AR1-ASS-S1	Archeologia świata śródziemnomorskiego	wykład	15	2	egzamin
1201-AR1-PA-S1	Podstawy archeozoologii	konwersatorium	15	3,5	zaliczenie na ocenę
1201-AR1-PA-S1	Podstawy archeozoologii	laboratorium	15		zaliczenie na ocenę
1201-AR1-EP-S1	Elementy paleogeografii	laboratorium	15	1,5	zaliczenie na ocenę
1201-AR1-IA-S1	Informatyka w archeologii	laboratorium	30	2,5	zaliczenie na ocenę
1201-AR1-RZBP-S1	Rola i znaczenie badań podwodnych we współczesnej archeologii	konwersatorium	15	1,5	zaliczenie na ocenę
1201-AR1-WPKZ-S1	Wprowadzenie do praktycznej konserwacji zabytków archeologicznych	laboratorium	30	3	zaliczenie na ocenę
Razem			330	29	

II semestr

Kod przedmiotu w systemie USOS	Nazwa modułu/przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	Forma zaliczenia
1201AR1-AZP/1-S1	Archeologia ziem polskich	konwersatorium	30	4	zaliczenie na ocenę
1201AR1-AZP/1-S1	Archeologia ziem polskich	laboratorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR1-APPM-S1	Paleolit i mezolit	wykład	15	5	egzamin
1201-AR1-APPM-S1	Paleolit i mezolit	konwersatorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR1-APN-S1	Neolit	wykład	15	5	egzamin
1201-AR1-APN-S1	Neolit	konwersatorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR1-APWEB-S1	Wczesne okresy epoki brązu	wykład	15	5	egzamin
1201-AR1-APWEB-S1	Wczesne okresy epoki brązu	konwersatorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR1-PP-S1	Podstawy paleobotaniki	konwersatorium	15	3,5	zaliczenie na ocenę
1201-AR1-PP-S1	Podstawy paleobotaniki	laboratorium	15		zaliczenie na ocenę
	Język obcy nowożytny	lektorat	30	1	zaliczenie na ocenę
1201-AR-CT-S1	Ćwiczenia terenowe I	ćwiczenia	225	7,5	zaliczenie na ocenę
Razem			480	31	

III semestr

Kod przedmiotu w systemie USOS	Nazwa modułu/przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	Forma zaliczenia
1201-AR2-APEBEZ-S1	Młodsze okresy epoki brązu-wczesne okresy epoki żelaza	wykład	15	5	egzamin
1201-AR2-APEBEZ-S1	Młodsze okresy epoki brązu-wczesne okresy epoki żelaza	konwersatorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR2-APOLOWL-S1	Okres lateński-okres wędrówek ludów	wykład	15	5	egzamin
1201-AR2-APOLOWL-S1	Okres lateński-okres wędrówek ludów	konwersatorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR2-AHWS-S1	Wczesne średniowiecze	wykład	15	5	egzamin
1201-AR2-AHWS-S1	Wczesne średniowiecze	konwersatorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR2-AHPSON-S1	Późne średniowiecze-okres nowożytny	wykład	15	5	egzamin
1201-AR2-AHPSON-S1	Późne średniowiecze-okres nowożytny	konwersatorium	30		zaliczenie na ocenę
1201-AR2-ZHMBA-S1	Zarys historii i metody badań archeologiczno-architektonicznych	konwersatorium	15	1,5	zaliczenie na ocenę
1201-AR2-EM-S1	Elementy muzealnictwa	konwersatorium	15	1,5	zaliczenie na ocenę
1201-AR2-TPN-S1	Techniki pracy naukowej w archeologii	konwersatorium	30	3	zaliczenie na ocenę
	Język obcy nowożytny	lektorat	30	1	zaliczenie na ocenę
	Wychowanie fizyczne	ćwiczenia	30	1	zaliczenie na ocenę
	Przedmioty ogólnouniwersyteckie	wykład	30	2	zaliczenie na ocenę
Razem			330	30	

IV semestr

Kod przedmiotu w systemie USOS	Nazwa modułu/przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	Forma zaliczenia
1201-AR2-AF-S1	Antropologia fizyczna	konwersatorium	15	3,5	zaliczenie na ocenę
1201-AR2-AF-S1	Antropologia fizyczna	laboratorium	15		zaliczenie na ocenę
1201-AR2-OZA-S1	Ochrona zabytków archeologicznych – podstawy prawne	konwersatorium	15	1	zaliczenie na ocenę
	Język obcy	lektorat	30	1	zaliczenie na ocenę
	Wychowanie fizyczne	ćwiczenia	30	1	zaliczenie na ocenę
	Moduł do wyboru A		90	8	
	Moduł do wyboru B		90	8	
1201-AR-CT-S1	Ćwiczenia terenowe	ćwiczenia	225	7,5	zaliczenie na ocenę
Razem			510	30	

V semestr

Kod przedmiotu w systemie USOS	Nazwa modułu/przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	Forma zaliczenia
1201-AR3-AK-S1	Antropologia kulturowa	konwersatorium	30	2,5	zaliczenie na ocenę
	Język obcy	lektorat	30	2	egzamin
1201-AR3-SL-S1	Seminarium licencjackie	seminarium	30	7	zaliczenie na ocenę
	Przedmioty ogólnouniwersyteckie		30	2	zaliczenie na ocenę
	Moduł do wyboru A		90	8	
	Moduł do wyboru B		90	8	
	Razem		300	29,5	

VI semestr

Kod przedmiotu w systemie USOS	Nazwa modułu/przedmiotu	Forma zajęć	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	Forma zaliczenia
1201-AR3-HTA-S1	Historia i teoria archeologii	wykład	15	3,5	egzamin
1201-AR3-HTA-S1	Historia i teoria archeologii	konwersatorium	15		zaliczenie na ocenę
1201-AR3-SL-S1	Seminarium licencjackie	seminarium	30	7	zaliczenie na ocenę
	Przedmioty ogólnouniwersyteckie		60	4	zaliczenie na ocenę
	Moduł do wyboru A		90	8	
	Moduł do wyboru B		90	8	
Razem			300	30,5	

Program studiów obowiązuje od semestru zimowego roku akademickiego 2013/2014.

Program studiów został uchwalony na posiedzeniu Rady Wydziału Nauk Historycznych w dniu 16 kwietnia 2013 roku.